

**GODIŠNJI
IZVEŠTAJ
2018**

REPUBLIKA KOSOVO
FOND ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

Sadržaj

Lista skraćenica	1
Uvodna reč Predsedavajućeg Upravnog odbora	2
Uvodna reč Direktora Fonda.	4
Članovi Upravnog odbora ..	6
Uvod.....	7
Aktivnosti Upravnog odbora	8
Vizija, misija i vrednosti	9
Strateški ciljevi i dostignuća tokom 2018. godine.....	10
Upravljanje	12
1. Sistem unutrašnje kontrole	12
1.1. Strateško planiranje.....	12
1.2. Zakonodavstvo	13
1.3. Komunikacija i izveštavanje.....	14
1.4. Sistem unutrašnje revizije.....	15
2. Izveštaj izvršenja budžeta.....	15
2.1. Ljudski resursi.....	15
2.2. Upravljanje finansijama.	16
2.3. Upravljanje imovinom.	21
2.4. Upravljanje obavezama	21
3. Snabdevanje bolničkim lekovima.....	23
3.1. Pružanje farmaceutskih zdravstvenih usluga.	23
3.2. Snabdevanje lekovima.	24
3.3. Rashodi za lekove.	25
3.4. Ugovaranje proizvoda.....	27
3.5. Izazovi.	30
4. Pružanje zdravstvenih usluga.....	31
4.1. Doprinos za zdravstveno zakonodavstvo, planove i strategije.	31
4.2. Program lekarskih tretmana van JZU-a.	32
4.3. Budžet i rashodi za 2018. godinu.	33
4.4. Raspodela rashoda iz Programa za MTVJZU	35
5. Sistemi informativne tehnologije	41
5.1. Ciljevi Departmana informativne tehnologije.	41
5.2. Aktivnosti tokom godine.....	42
6. Projekat zdravstva Kosova.	44
6.1. Podrška definicije i sprovođenja paketa beneficija.....	44
6.2. Podrška za dizajn, razvoj i upotrebu ISFZO.	45
6.3. Razvoj kapaciteta za Fond kao kupca zdravstvenih usluga.	46
Ciljevi i aktivnosti planirane za 2019. godinu.	50
Organizaciona struktura.	54

Lista skraćenica

FZO	Fond zdravstvenog osiguranja
PD	Pravna divizija
DFOU	Departman za finansije i opšte usluge
DSZI	Departman sistema zdravstvenih informacija
DFU	Departman farmaceutskih usluga
DTVJZI	Divizija za tretman van javnih zdravstvenih institucija
DK	Divizija kadrova
SOT	Srednjoročni okvir troškova
SKKPP	Savet Kosova za kliničke priručnike i protokole
MF	Ministarstvo finansija
MZ	Ministarstvo zdravlja
UKBSK	Univerzitetska klinička bolnička služba Kosova
MKB (ICD)	Međunarodna klasifikacija bolesti
GCPM	Glavni centar porodične medicine
KIPA	Kosovski institut za javnu administraciju
GIZ	Nemački institut za saradnju
SB	Svetska banka
JKPZK	Jedinica za koordinaciju projekta zdravstva Kosova
LEL	Lista esencijalnih lekova
SIF	Sistem informacija Fonda
KPU	Ključni pokazatelji učinka

Uvodna reč Rukovodioca Upravnog Odbora

Poštovani,

Sa zadovoljstvom vam predstavljam Godišnji izveštaj za 2018. godinu, koji je ujedno i prvi izveštaj Fonda zdravstvenog osiguranja.

Na osnovu mandata predviđenog Zakonom o zdravstvenom osiguranju br. 04/L-249, i Statutom Fonda zdravstvenog osiguranja, Upravni odbor je nadgledao aktivnost Fonda, pregledavao i usvajao redovne izveštaje, obezbeđivao transparentnost i osigurao da su sistemi interne kontrole u skladu sa principima upravljanja javnim finansijama u javnom sektoru.

2018. godina je označila prekretnicu na putu ka funkcionalizaciji sistema zdravstvenog osiguranja, sa jedinom svrhom „Ostvarivanje prava građana Republike Kosovo na njihovu zdravstvenu zaštitu“.

Fond se ove godine konsolidovao u svojim upravljačkim telima imenovanjem Upravnog odbora i izborom direktora Fonda.

Sve pripreme za efikasan sistem zdravstvenog osiguranja su u toku sa ciljem da se uspostavi čvrsta osnova koja će osigurati da svi osigurani građani imaju pravovremeni pristup zdravstvenim uslugama.

Uz sva dosadašnja dostignuća, naš fokus je stvoriti instituciju koja kroz pružene usluge jača osećaj sigurnosti građana o potencijalima Fonda da pokrije troškove njihovih zdravstvenih problema.

“Stvaranje verodostojne institucije koja svojim potencijalom uverava građane da će pokriti sve troškove za njihove zdravstvene probleme”

Na kraju, dozvolite mi da se zahvalim ministru zdravlja, članovima Upravnog odbora, direktoru Fonda i svim ostalim akterima, koji su doprineli postignutim uspesima u ovoj godini u interesu ostvarenja naših ciljeva.

Verujem da će ovaj izveštaj pružiti dovoljno informacija o našim dostignućima tokom 2018. godine, kao i o našim strateškim ciljevima za naredne godine.

Priština, 31 mart 2019

Naim Bardiqi

Uvodna reč direktora Fonda

**Poštovani Predsedavajući, poštovani članovi
Upravnog odbora Fonda zdravstvenog osiguranja,**

Od preuzimanja funkcije direktora Fonda zdravstvenog osiguranja, sa zadovoljstvom izveštavam o nizu uspeha u ostvarenju naših ciljeva „funkcionisanja Fonda“.

Godišnji izveštaj za 2018. godinu predstavlja kako sam koristio sredstva koja su mi poverena, kao i omogućuje poređenje sa prethodnim budžetskim godinama i navodi korake koje je potrebno preduzeti u budućnosti za rešavanje izazova sa kojima smo se suočili.

Razvoj fonda u toku 2018. godine, sa nekim profesionalnim pozicijama zaposlenima bilo kroz Kosovski projekat zdravstva ili preko kosovskog budžeta, je pomogao u procesu naše misije ka funkcionisanju Fonda, odnosno stvaranju verodostojne institucije koja osigurava univerzalni pristup građana Kosova kvalitetnim zdravstvenim uslugama.

Pored ulaganja u stručni kadar, pružili smo i kontinuirano stručno usavršavanje, uključujući osnovnu i naprednu obuku. Obuka je uglavnom organizovana od strane međunarodnog osoblja sa dugogodišnjim iskustvom u oblasti zdravstvenog osiguranja.

Tokom izveštajnog perioda, Fond je takođe povećao saradnju sa zainteresovanim stranama, kako u zemlji tako i u inostranstvu, kako bi iskoristio njihova iskustva ka uspostavljanju održivog sistema naplate premija i pokrivanju zdravstvenih troškova.

*“Stvaranje
verodostojne
institucije koja
osigurava jednak
tretman
osiguranih osoba i
rešava njihove
potrebe na
blagovremeni,
kvalitetan i
ekonomičan način”*

Izveštaj je strukturiran u šest odeljaka i odražava sve aktivnosti koje su preduzeli direktor i Upravni odbor, i navodi strateške ciljeve i dostignuća Fonda, gde se zatim nastavlja sa ostalim odeljcima koji odražavaju trenutnu upravu, ciljeve i strukturu Fonda.

Uprkos svim dosadašnjim dostignućima, naš fokus je stvoriti instituciju koja kroz pružene usluge jača osećaj sigurnosti građana o potencijalima Fonda da pokrije troškove njihovih zdravstvenih problema.

U tom cilju nastavljam da konsolidujem snažan tim izvršnih menadžera sa kojima ćemo razviti razvojnu strategiju koja će poslužiti kao nova era u liderstvu sa pro-aktivnim pristupom ka promenama. Na kraju, želim zahvaliti Upravnom odboru, osoblju Fonda i svim ostalim akterima koji su doprineli postignutim uspesima u ovoj godini u interesu ostvarenja naših ciljeva.

Priština, 31 mart 2019

Fatmir Plakiqi

Direktor Fonda Zdravstvenog osiguranja

Članovi Upravnog odbora

Naim Bardiqi

Predsednik Upravnog odbora FZO-a,
Generalni sekretar Ministarstva
zdravlja

Xhevat Zejnullahu

Član Upravnog odbora,
predstavnik Ministarstva
finansija
Zamenik generalnog direktora
Trezora, Ministarstvo finansija

Izedin Bytyqi

Član Upravnog odbora,
predstavnik Ministarstva za
rad i socijalno blagostanje
Generalni sekretar pri
Ministarstvu rada i socijalnog
blagostanja

Rrezart Halili

Član Upravnog odbora, predstavnik
Komore zdravstvenih stručnjaka,
stručnjak porodične medicine – GCPC
Priština (V.D. Z. Direktora)
Potpredsednik Komore lekara Kosova

Murat Berisha

Član Upravnog odbora,
predstavnik UKBSK
Stručnjak, dečiji hirurg

Naim Ismaili

Član Upravnog odbora,
predstavnik Asocijacije
Kosovskih opština
Predsednik Opštine Štimlje

Muhamedali Kodra

Član Upravnog odbora,
predstavnik Udruženja pacijenata
Član udruženja za prava
pacijenata na Kosovu - PRAK

Uvod

Zakon br. 04 / L-249 za zdravstveno osiguranje, koju je Skupština Kosova usvojila 10. aprila 2014., je obezbedio pravnu osnovu za javno zdravstveno osiguranje u Republici Kosovo.

Fond zdravstvenog osiguranja (Fond) je javna ustanova od posebnog interesa, sa pravnom autonomijom pravnog lica, sa posebnim pravima, obavezama, odgovornostima i ovlašćenjima za sprovođenje ovog zakona. Fond je ovlašćen da utvrđuje prava i obaveze osiguranika u vezi sa obaveznim zdravstvenim osiguranjem, kao i da uspostavi listu osnovnih zdravstvenih usluga.

Godina 2018. je označila prekretnicu na putu ka funkcionalizaciji sistema zdravstvenog osiguranja, sa jedinom svrhom „Ostvarivanje prava građana Republike Kosovo na njihovu zdravstvenu zaštitu“.

Stoga Fond predstavlja svoj prvi radni izveštaj za 2018. Ovaj izveštaj rezimira aktivnosti Fonda tokom 2018. godine koje su u velikoj meri bile usmerene na funkcionalnost zdravstvenog osiguranja. Izveštaj je strukturiran u šest delova i odražava sve aktivnosti koje su preduzeli direktor i Odbor, navodi strateške ciljeve i dostignuća Fonda, i nastavlja se sa ostalim delovima koji odražavaju trenutnu upravu, ciljeve i strukturu Fonda.

Sve pripreme za efikasan sistem zdravstvenog osiguranja su u toku s ciljem uspostavljanja čvrste osnove koja će osigurati da svi osigurani građani imaju pravovremeni pristup zdravstvenim uslugama.

Aktivnosti Upravnog odbora

Na osnovu zakona br. 04/L-249 o zdravstvenom osiguranju, Vlada Republike Kosovo, Odlukom br. 11/42 datuma 19.04.2018. godine, je imenovala Upravni odbor Fonda.

Upravni odbor Fonda je održao svoj prvi sastanak (konstitutivni sastanak) 02.05.2018., na kojem su izabrani predsednik Odbora i njegov sekretarijat.

Na osnovu kompetencija utvrđenih Zakonom o zdravstvenom osiguranju br. 04/L-249, i Statutom Fonda, Upravni odbor je nadgledao rad Fonda, pregledao i odobrio redovne izveštaje, osigurao transparentnost i osigurao da su sistemi interne kontrole u skladu sa principima upravljanja javnim finansijama u javnom sektoru.

Tokom 2018. godine, Upravni odbor je održao ukupno trinaest (14) redovnih sastanaka na kojima su donesene sledeće odluke, zaključci i preporuke:

- Postupci zapošljavanja (konkurs, intervju i evaluacija) i imenovanje direktora Fonda 05.07.2018;
- Davanje preporuke ministru zdravlja da se Fond izdvoji kao posebna budžetska organizacija;
- Odobrenje kriterijuma za logotip Fonda i nastavak procedura za njegov izbor;
- Odobrenje izveštaja rada Fonda za šest (6) meseci;
- Odobrenje tromesečnog plana aktivnosti (oktobar - decembar 2018);
- Pregled i doprinos godišnjem planu Fonda za 2019. godinu;
- Usvajanje Uredbe o disciplinskim odgovornostima za osoblje Fonda; kao i
- Usvajanje etičkog kodeksa.

Upravni odbor Fonda ostaje posvećen punoj realizaciji obaveza i odgovornosti utvrđenih Zakonom o zdravstvenom osiguranju br. 04/L-249 i Statutom Fonda zdravstvenog osiguranja.

Vizija, misija, i vrednosti

Vizija

Stvaranje osećaja sigurnosti kod građana o potencijalu Fonda da pokrije sve troškove za njihove zdravstvene probleme.

Misija

Misija Fonda zdravstvenog osiguranja je da bude verodostojna institucija koja obezbeđuje univerzalni pristup građana i stanovnika Republike Kosovo kvalitetnim osnovnim zdravstvenim uslugama, s ciljem poboljšanja zdravstvenih pokazatelja i pružanja finansijske zaštite od osiromašjenja zbog visokih troškova za zdravstvenu negu kroz uspostavljanje i regulisanje sistema javnog zdravstvenog osiguranja.

Osnovne vrednosti Fonda zdravstvenog osiguranja

Ciljevi - Naš cilj je kontinuiran i održiv razvoj, oslanjajući se na kompetentno osoblje, i da budemo orijentisani na rezultate;

Poverenje – Da budemo od poverenja, otvoreni i pristupačni. Donošenje odluka je transparentno i pažljivo prema drugima; i

Saradnja - stvaramo atmosferu poverenja unutar naše institucije, i u odnosima sa našim partnerima i klijentima.

Strateški ciljevi i dostignuća tokom 2018. godine

Godišnji izveštaj Fonda na strukturiran način predstavlja sve aktivnosti sprovedene tokom 2018. godine, kao i strateške ciljeve (ciljeve i aktivnosti) do punog funkcionisanja Fonda zdravstvenog osiguranja. Da bismo bili što transparentniji, naveli smo dovoljno detalja o svim aktivnostima koje su sprovedene u odnosu na delegirane zadatke i odgovornosti.

Postignuti rezultati pokrivaju organizacioni, zakonodavni i ugovorni aspekt.

Organizacioni aspekt - Administrativna tela su uspostavljena tokom 2018. Odbor je osnovan u aprilu 2018. godine, dok je nakon tri (3) meseca, odnosno u julu 2018. godine, imenovan direktor Fonda.

Kapaciteti Fonda su takođe povećani profesionalnim osobljem, angažmanom pet (5) stručnjaka kroz Kosovski projekat zdravstva, koji pokrivaju važna područja, uključujući finansije, zakonodavstvo i informacionu tehnologiju. Pored toga, očekuje se da će biti zaposlena još dva (2) stručnjaka koji pokrivaju oblast komunikacije i budžetiranja.

Zakonodavstvo - Zakon o zdravstvenom osiguranju je u procesu izmene/dopune i očekuje se da bude usvojen 2019. godine. Za normalno funkcionisanje aktivnosti Fonda potrebne su dodatne dopune/izmene.

U pogledu sekundarnog zakonodavstva, dovršeno je Administrativno uputstvo o cenama lekova i medicinskih sredstava, a pripremljeno je i Administrativno uputstvo o kriterijumima za izuzimanje od plaćanja premije, doplate i druga plaćanja za zdravstvene usluge. Pored toga, nadležna komisija je sačinila i dostavila listu osnovnih usluga sa test-cenama, a i završeni su obrasci za izveštavanje od strane svih zdravstvenih ustanova unutar Fonda.

Ugovori – ugovorene aktivnosti, i one u toku, su sledeće:

- Objavljen je tenderski dosije za informacioni sistem Fonda koji će sadržati i e-recept, a ugovor se očekuje da bude potpisan u prvoj polovini 2019. godine;
- Sa kompanijom je potpisan ugovor za pomoć u sprovođenju ambulantne šeme lekova;
- Kompanija je izabrana da nas podrži u "primeni i razvoju Komunikacije u Fondu, kao i na primarnom zdravstvenom nivou"; i
- Očekuje se da će fond uskoro potpisati partnersku aktivnost sa nemačkim javnim fondom

Strateški ciljevi za budućnost će biti orijentisani na:

- Efikasno, transparentno i odgovorno upravljanje;
- Priprema petogodišnjeg (5) strateškog plana, predloga plana finansiranja zdravstvenog

sektora, godišnjeg plana rada za 2020. godinu;

- Utvrđivanje potreba za izmenama i dopunama zakonskih i podzakonskih akata;
- Razvoj i primena informacionih sistema Fonda;
- Saradnja sa Univerzitetskom kliničkom bolničkom službom Kosova (UKBSK) i drugim zdravstvenim ustanovama;
- Predlog šeme finansiranja zdravstvenog sektora;
- Efikasno upravljanje medicinskim tretmanima van javnih zdravstvenih ustanova;
- Povećanje saradnje sa drugim lokalnim institucijama i međunarodnim partnerima;
- Jačanje kapaciteta ljudskih resursa i kontinuirano stručno obrazovanje;
- Ispunjavanje preduslova za ugovaranje usluga i započinjanje naplate premija;
- Priprema i završetak liste vanbolničkih lekova (sa cenama) koje će plaćati Fond;
- Informisanje javnosti putem informativnih kampanja; i
- Osiguranje lokacije / početak izgradnje objekta Fonda zdravstvenog osiguranja.

Upravljanje

1. Sistem unutrašnje kontrole

Fond je u procesu uspostavljanja sistema upravljanja koji uključuje procese, strukture i sprovedene akcije koje omogućavaju postizanje opštih ciljeva – ciljanih rezultata namenjenih građanima.

Revidirani procesi u okviru Fonda omogućuju efikasnu kontrolu za rešavanje rizika i pružaju razumnu sigurnost u pogledu postizanja rezultata radi postizanja ciljeva Fonda.

Merni pokazatelji za uspostavljanje dobrog sistema upravljanja su strateško planiranje, zakonodavstvo, komunikacija i izveštavanje, kao i pregled/revizija procesa interne i eksterne revizije.

1.1. Strateško planiranje

U novembru 2016. godine Ministarstvo zdravlja (MZ) je izradilo Strategiju zdravstvenog sektora za finansijski period 2017-2021. U njemu su predviđena tri strateška cilja:

- Održavanje i promocija zdravlja;
- Obezbeđivanje održivog finansiranja zdravstva; i
- Reorganizacija zdravstvenog sektora.

Drugi cilj, „Obezbeđivanje održivog finansiranja zdravstva“, je strateški cilj koji treba da dostigne Fond. Ovaj cilj je zatim podeljen na tri konkretna cilja, kao što su:

- reorganizacija finansiranja zdravstva;
- Uključenje stanovništva u obavezno zdravstveno osiguranje; i
- Ponuda pristupačnih i podjednakih zdravstvenih usluga.

Da bi postigao strateške ciljeve, Fond je pripremio godišnji plan za 2019. godinu koji na strukturiran način predstavlja sve ciljeve i aktivnosti postavljene ka punom funkcionisanju Fonda, kako je definisano Zakonom 04L/249 o zdravstvenom osiguranju.

Planiranje ciljeva i aktivnosti se vrši uzimajući u obzir sve resurse Fonda zdravstvenog osiguranja, uključujući ljudske i finansijske resurse.

O ovom planu je, pre finalizacije, razgovarano sa svim akterima koji su povezani ili pomažu u procesu funkcionisanja Fonda.

Primena ovog plana će doprineti sprovođenju misije Fonda „Obezbeđivanje univerzalnog pristupa građana i stanovnika Republike Kosovo kvalitetnim osnovnim zdravstvenim uslugama, sa ciljem da se poboljšaju zdravstveni pokazatelji i obezbedi finansijska zaštita od siromaštva zbog velikih izdataka za zdravstvenu zaštitu, uspostavljanjem i regulacijom sistema javnog zdravstvenog osiguranja “.

1.2. Zakonodavstvo

Zakon br. 04/L-249 za Zdravstveno osiguranje, koji je Skupština Kosova usvojio 10. aprila 2014., obezbedio je pravnu osnovu za javno zdravstveno osiguranje u Republici Kosovo.

Posle toga, 8. decembra 2016. godine, Vlada Kosova je donela Statut Fonda zdravstvenog osiguranja koji je definisao organizaciju, prava, dužnosti, odgovornosti i način obavljanja delatnosti, u skladu sa ovim zakonom.

Fond je javna institucija od posebnog interesa, sa pravnom autonomijom pravnog lica, sa posebnim pravima, obavezama, odgovornostima i ovlašćenjima za sprovođenje ovog zakona. Fond je ovlašćen da utvrđuje prava i obaveze osiguranika u vezi sa obaveznim zdravstvenim osiguranjem, kao i da uspostavi listu osnovnih zdravstvenih usluga.

Divizija za pravna pitanja je, u okviru glavnih ciljeva, predvidela sprovođenje Vladinog zakonodavnog programa za 2018. godinu, kao i zakonodavnog plana za pod-zakonske akte za 2018. godinu iz delokruga Fonda, u saradnji s Ministarstvom zdravstva.

Glavni fokus je bio na profesionalnoj podršci u izradi primarnih i sekundarnih zakona. S tim u vezi, prioritet je dat Nacrtu zakona o izmeni Zakona (br. 04/L-239) o zdravstvenom osiguranju gde je tokom 2018. godine pravni odsek učestvovao na nekoliko sastanaka radne grupe kojem je pomogao u administrativno-tehničkom pogledu, kao i profesionalno.

Pravni odsek je takođe pomagao u okončanju procedura za izradu Administrativnog uputstva o regulisanju cene medicinskih proizvoda i sredstava, i bio je u fazi izrade Administrativnog uputstva za kategorije izuzete od plaćanja premija, i ostalih zajedničkih plaćanja.

Nadalje, u saradnji sa Ministarstvom zdravlja i Ministarstvom pravde, data su potrebna pojašnjenja za državnu advokaturu za slučajeve koji su u postupku pred nadležnim sudovima.

Pravni odsek je takođe učestvovao u izradi određenog broja internih pravnih akata Fonda, u okviru Kvartalnog plana (K4 2018), koji imaju veliki značaj.

Shodno tome, pravni odsek je do kraja 2018. godine izradio sledeće normativne akte:

- Etički kodeks za Fond (usvojen od strane Upravnog odbora);
- Nacrt uredbe o disciplinskom postupku (usvojen od strane upravnog odbora);
- Nacrt uredbe o platama i dnevnicama zaposlenih (u procesu finalizacije); i
- Nacrt uredbe o proceni učinka (u procesu finalizacije).

1.3. Komunikacija i izveštavanje

Ministarstvo zdravlja je u martu 2017. godine izradilo strategiju komunikacije za zdravstveno osiguranje za 2017-2021. Svrha ove strategije je da pomogne svim stranama u pogledu reforme zdravstva, kroz integrisanu i međusobnu komunikaciju u pravovremenom pružanju i prijemu informacija.

Da bi imali dobro planiranje, da redovno nadgledaju aktivnosti i da omoguće efikasno donošenje

odluka, rukovodstvo mora imati redovne izveštaje. Odgovornost kao proces je prihvatanje odgovornosti, držanje ljudi odgovornim za svoje postupke, i transparentno objavljivanje rezultata. Fond je izgradio efikasnu komunikaciju sa zaposlenima, pružajući mogućnost svakom zaposlenom da se otvoreno izrazi, kako za hijerarhiju tako i za odeljenja, o pitanjima koja se odnose na prirodu njihovog rada.

Direktor Fonda održava redovne sastanke sa šefovima odeljenja, gde se diskutuje i izveštava o sprovedenim operativnim aktivnostima, kao i aktivnostima planiranim za naredni period. Nakon toga, šefovi odeljenja održavaju sastanke sa svojim osobljem, gde se oni upoznaju sa ključnim pitanjima koja se odnose na instituciju.

Nadalje, Fond je u svom Planu rada za 2019. godinu razvio specifičan cilj za reviziju trenutne strategije, što će doprineti razvoju komunikacije i odnosa sa javnošću, a koji će služiti svrsi informisanja javnosti putem informativnih kampanja, za šta se očekuje da pruža povećano poverenje javnosti.

1.4. Sistem unutrašnje revizije

Jedinica za unutrašnju reviziju (JUR) je osnovana početkom oktobra 2018. godine, kada je regrutovan šef ove jedinice. Tokom ovog kratkog perioda pripremljeni su Statut jedinice, Etički kod, Strateški plan Jedinice za period od tri (3) godine, kao i Godišnji plan revizije za 2019. godinu.

Godišnji plan je sveobuhvatan i odražava potencijalne finansijske i operativne rizike u okviru Fonda i pruža dovoljnu osnovu za obezbeđivanje efikasnosti unutrašnjih kontrola.

Ovaj plan pokriva područja koja su izložena mnogim rizicima kao što su:

- Medicinski tretmani van javnih zdravstvenih ustanova;
- Finansije i opšte usluge;
- Osoblje; i
- Farmaceutske usluge.

Spoljna revizija za 2018. godinu je u toku razmatranja od strane Državne kancelarije za reviziju. Tokom 2018. godine Fond je bio sastavni deo Ministarstva zdravlja, i zato će izveštaj o prihodima i rashodima Fonda biti u okviru revizorskog izveštaja za godišnje finansijske izveštaje Ministarstva. Očekuje se da će izveštaj biti gotov u roku do 30. juna 2019. godine.

2. Izveštaj o potrošnji budžeta

2.1. Ljudski resursi

Ljudski resursi su stvorili novi pristup upravljanja kadrom. Njihov glavni fokus je na profesionalnom

razvoju ljudskih kapaciteta gde stalnim profesionalnim razvojem zaposlenih želimo da ojačamo kompetentnost osoblja u njihovom profesionalnom radu.

Tokom 2018. godine zaposlilo se 12 službenika, a krajem 2018. godine se dostigao broj od 36 zaposlenih. Od toga:

- U okviru kancelarije direktora Fonda - 4 zaposlena;
- Odeljenje za zdravstvene usluge - 5 zaposlenih;
- Odeljenje farmaceutskih usluga - 6 zaposlenih;
- Odeljenje za finansije i opšte usluge - 15 zaposlenih;
- Odeljenje za upravljanje informacionim sistemima - 1 zaposleni;
- Pravni odsek - 3 zaposlena;
- Sektor za nabavke - 1 zaposleni; i
- Jedinica za unutrašnju reviziju - 1 zaposleni.

Pored toga, još pet (5) službenika je angažovano kroz Kosovski projekat zdravstva (KPZ), koji pokrivaju oblast finansija, zakonodavstva i IT.

Tokom 2018. godine, svim zaposlenima Fonda omogućena je osnovna i stručna obuka kako bi se osigurao njihov kontinuirani profesionalni razvoj. Pored održavanja fizičkih dosijea osoblja, uspostavljen je i elektronski sistem dosijea osoblja.

Nadalje, izrađen je godišnji plan obuke za 2019. godinu na osnovu kojeg se planira osnovna i napredna obuka. Svrha ovih obuka je da osoblje Fonda održi znanje o poslovnim procesima, kao i da unapredi profesionalno znanje (kompetencije) kroz učešće u stručnoj obuci, radionicama itd.

2.2. Upravljanje finansijama

Fond zdravstvenog osiguranja je tokom 2018. godine delovao u okviru Ministarstva zdravlja (Organizacioni kod 206) sa 3 (tri) pod-programa:

- Administrativno-logističke usluge podrške - Program 71900;
- Lečenje van zdravstvenih ustanova - Program 71600; i
- Podsticaji učinka za profesionalno osoblje - Program 78800.

2.2.1. Rashodi u odnosu na početni i finalni budžet

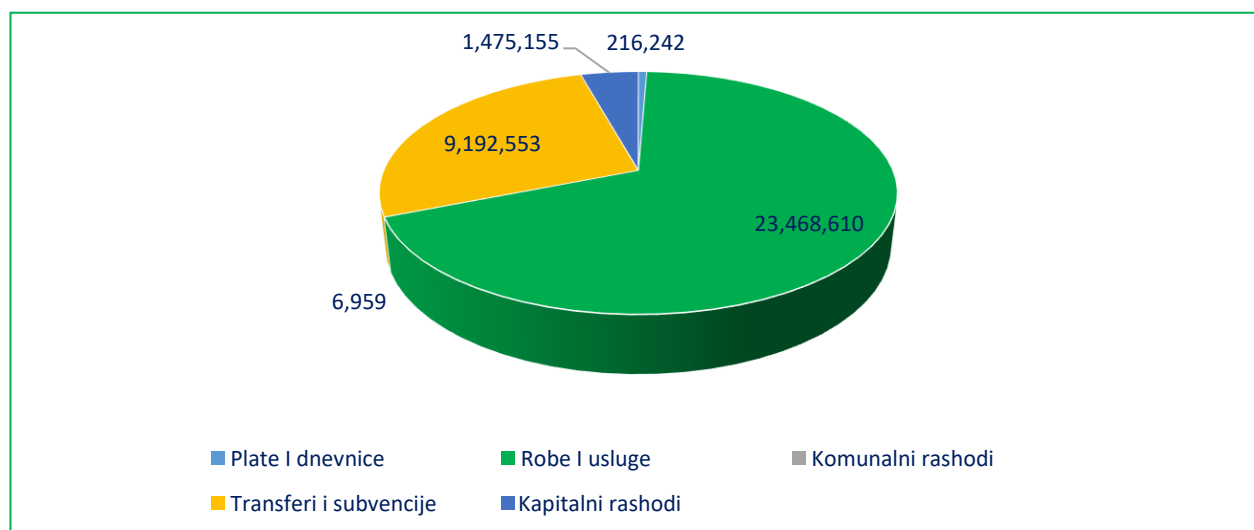
Zakonom o budžetu br. 06/L-020 za 2018. godinu, početni odobreni budžet je bio 34,225,919€, ali nakon promena budžeta, konačni budžet je porastao za 2,450,897€ i dostigao 36,676,816€. Od toga je 34.359.519 evra potrošeno tokom 2018. godine, ili 94% konačnog budžeta.

Fond je tokom 2018. godine uspostavio dobar sistem plaćanja, u punom skladu sa pravilima Trezora, od sklapanja ugovora do njihovog izvršenja. Svaki primljeni račun se prvo protokolira, a zatim plaća u zakonskim rokovima. Za sve neplaćene račune se vodi posebna evidencija koja se redovno izveštava u MZ (za svaki mesec), koje su kasnije konsolidovane i izveštavane pri Ministarstvu finansija.

Tabela br. 1. Budžet u odnosu na rashode za 2018. godinu

Naziv	Početni budžet	Finalni budžet	Rashodi 2018	Rashodi u %
Plate i dnevnice	158,622	216,242	216,242	100%
Robe i usluge	22,831,097	25,466,097	23,468,610	92%
Komunalni rashodi	3,200	8,231	6,959	85%
Transferi i subvencije	6,000,000	9,500,000	9,192,553	97%
Kapitalni rashodi	5,233,000	1,486,246	1,475,155	99%
Ukupno	34,225,919	36,676,816	34,359,519	94%

Prikaz br. 1. Rashodi prema ekonomskim kategorijama

Izvršenje budžetskih promena i izvršavanje rashoda za sve ekonomske kategorije je sledeće:

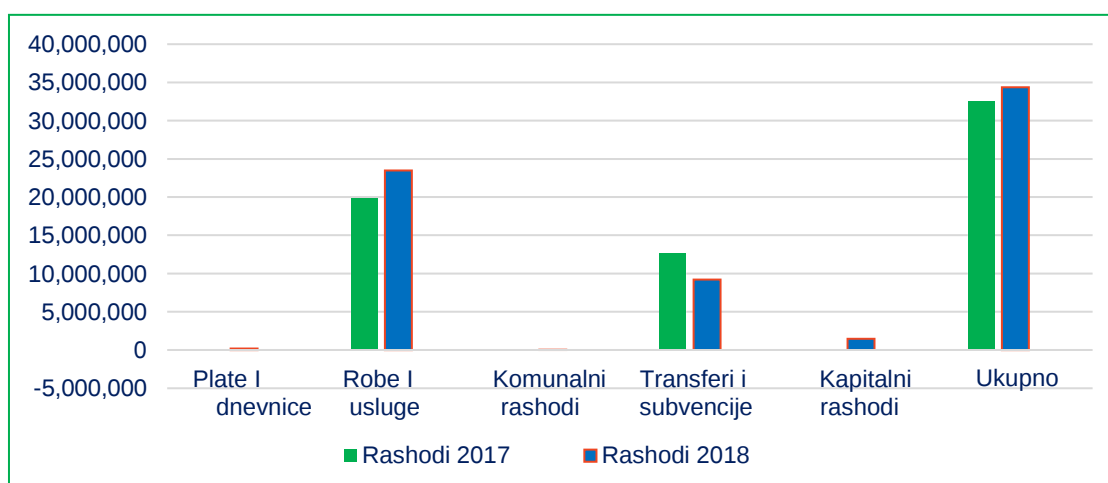
- **Plate i dnevnice** - Početni odobreni budžet bio je 158,622€, ali u konačnom budžetu je ta kategorija povećana na 216,242€. Na kraju godine izvršeni budžet je bio 216.242€, ili izražen u procentima - 100%;
- **Robe i usluge** - Početni odobreni budžet za ovu kategoriju je bio 22,831,097€, ali je odlukama ovaj budžet uvećan za 2,635,000€, i tako je uvećao vrednost konačnog budžeta na 25,466,097€. Finalni potrošeni budžet je iznosio 23,468,610€, ili 92%;
- **Komunalni rashodi** - Početni odobreni budžet za ovu kategoriju je bio 3,200€, ali je ovaj budžet uvećan na 8,231€. Na kraju godine izvršeni budžet za ovu ekonomsku kategoriju je bio 6.959€, ili izraženo u procentima - 85%;
- **Subvencije i transferi** - Početni budžet odobren za ovu kategoriju je bio 6,000,000€, ali je konačni budžet porastao za 3,500,000€, povećavajući vrednost konačnog budžeta na 9,500,000€. Konačni potrošeni budžet je bio 9,192,553€, ili 97%; i
- **Kapitalni rashodi:** Početni odobreni budžet je iznosio 5.233.000€, ali je sa konačnim budžetom ova kategorija smanjena za 3.746.754€ (konačna situacija za izgradnju bolnice u Uroševcu, i oprema za bolnice) i pala je na 1.486.246€. Budžet je u ovoj kategoriji potrošen u iznosu od 1,475,155 €, ili 99%.

2.2.2. Rashodi 2018. godine u odnosu na rashode iz 2017. godine

Tabela br. 2. Rast rashoda za 2018. godinu u odnosu na rashode iz 2017. godine

Naziv	Rashodi 2017	Rashodi 2018	Razlika	Razlika u %
Plate i dnevnice	126,793	216,242	89,449	41%
Robe i usluge	19,835,861	23,468,610	3,632,749	15%
Komunalni rashodi	194	6,959	6,765	97%
Transferi i subvencije	12,557,552	9,192,553	3,364,999	-37%
Kapitalni rashodi	5,180	1,475,155	1,469,975	100%
Ukupno	32,525,580	34,359,519	1,833,939	5%

Tabela iznad pokazuje da su rashodi za 2018. godinu porasli za 5% u odnosu na 2017. Došlo je do povećanja rashoda isključujući transfere i subvencije, gde je rashod bio manji za 37%, iako su u ovoj kategoriji obaveze udvostručene u odnosu na prethodnu godinu. Za više detalja ovo je prikazano u sledećim poglavljima, posebno u pod-poglavlju Medicinski tretmani van javnih zdravstvenih ustanova.

Prikaz br. 2. Rashodi prema ekonomskim kategorijama

2.2.3. Rashodi plata i dnevnica za 2018 u odnosu na 2017. godinu

Tabela br. 3. Rashodi za plate i dnevnice za 2018. godinu, u odnosu na 2017. godinu

Rashodi za plate i dnevnice za 2018. godinu su porasli za 89,449€, ili za 71% u poređenju sa troškovima za 2017. Na tabeli ispod su prikazani troškovi prema ekonomskim kodovima.

Tabela br. 3. Rast rashoda 2018. godine, u odnosu na one iz 2017. godine

Ekonomski kod	Opis	2017	2018	Rast u %
11110	Neto plate prema platnom spisku	107,564	183,782	71%
11115	Isplate za sindikate	159	111	-30%
11500	Taksa na lični dohodak	6,993	11,753	68%

11600	Penzijski doprinos - radnik	6,038	10,297	71%
11700	Penzijski doprinos - poslodavac	6,038	10,297	71%
Ukupno		126,793	216,242	71%

2.2.4. Robe i usluge, i komunalije iz 2018 u odnosu na 2017. godinu

Rashodi za robe i usluge i komunalije u 2018. godini su porasli za 3.639.394€, ili 18% u odnosu na 2017. Rast rashoda se uglavnom odnosi na medicinsku nabavku, dok ostali rashodi ostaju na približno istom nivou, osim da su za neke iste troškove korišćeni različiti ekonomski kodovi.

Na tabeli ispod su prikazani troškovi prema ekonomskim kodovima.

Tabela br. 4. Robe i usluge, i komunalije u 2018 u odnosu na 2017. godinu

Ekonomski kod	Opis	2017	2018	Rast u %
13140 - 13143	Rashodi - službeni put van zemlje	38,970	18,934	-51%
13210	Struja	-	4,838	100%
13220	Voda	-	75	100%
13250	Rashodi – telefonija	194	21	-89%
13260	Isplate – sudske odluke	-	2,025	100%
13320	Rashodi – mobilna telefonija	2,617	3,960	51%
13410	Usluge – obrazovanje, obuka	36,675	3,200	-91%
13440	Razne intelekt. i savetodavne usluge	8,605	-	-100%
13460	Ostale ugovorne usluge	190,167	128,084	-33%
13470	Tehničke usluge	-	242	100%
13502	Telefoni (manje od 1000 evra)	1,437	-	-100%
13503	Kompjuteri, manje od 1000 evra	12,207	-	-100%
13509	Ostala oprema <1000	71	505	614%
13610	Snabdevanje za kancelariju	11,086	122	-99%
13620	Snabdevanje, hrana i piće (ne službeni ručkovi)	-	715	100%
13630	Medicinska nabavka	19,521,402	23,026,099	18%
13650	Snabdevanje, odeća i obuća	1,194	-	-100%
13780	Gorivo za vozila	887	1,263	42%
13820	Avans za službena putovanja	2,873	-	-100%
13950	Registracija vozila	905	75	-92%
13951	Osiguranje vozila	-	161	100%
13952	Opštinska taksa za registraciju vozila	-	85	100%
14010	Održavanje, popravke vozila	1,081	14	-99%
14020	Održavanje objekata	-	2,986	100%
14110	Kirija za objekte	-	58,548	100%
14210	Reklame i konkursi	2,103	1,902	-10%
14220	Objavljivanje publikacija	1,898	-	-100%
14310	Službeni ručkovi	1,803	1,251	-31%
14410	Rashodi – odluke suda	-	24,155	100%
14420	Rashodi - član 39.2 LMFPF	-	196,309	100%
Ukupno		19,836,055	23,475,569	18%

2.2.5. Subvencije i transferi 2018 u odnosu na 2017. godinu

Rashodi za subvencije i transfere za 2018 su se smanjili za 3,357,959€, ili za 27% u poređenju sa rashodima iz 2017. godine. Smanjenje rashoda nije vezano za rast obaveza u ovoj kategoriji. Za više detalja, opis je dat u poglavlju 'Ponuda zdravstvenih usluga'.

Tabela br. 5. Subvencije i transferi za 2018 u odnosu na 2017. godinu

Ekonomski kod	Opis	2017	2018	Rast u %
21110	SUBV. za javne entitete	12,557,552	9,192,553	-27%
	Ukupno	12,557,552	9,192,553	-27%

2.2.6. Kapitalni rashodi 2018 u odnosu na 2017. godinu

Kapitalni rashodi za 2018. su porasli za 1,469,975€, u poređenju sa 2017. godinom. Na tabeli ispod su prikazani troškovi prema ekonomskim kodovima.

Tabela br. 6. Kapitalni rashodi 2018 u odnosu na 2017. godinu

Ekonomski kod	Opis	2017	2018
31122	Zdravstveni objekti	-	1,475,155
31660	Specijalna medicinska oprema	5,180	-
	Ukupno	5,180	1,475,155

2.3. Upravljanje imovinom

Ne-finansijska imovina Fonda (kapitalna i ne-kapitalna imovina) iznosi neto 1.569.146€, od čega je u 2018. godini stečeno 1.565.002€ (kapitalna imovina u iznosu od 1.475.155€ uključuje izgradnju regionalne bolnice u Uroševcu, dok ne-kapitalna imovina u vrednosti 89.847€, uključuje nabavku inventara i opreme za potrebe Fonda, što je finansirano pozajmljivanjem od Svetske banke).

Na kraju godine je osnovana Komisija za popis imovine, koja je nakon procesa fizičke identifikacije / brojanja imovine, sastavila izveštaj koji je upoređen sa izveštajima o imovini radi identifikacije i otklanjanja razlika.

Nakon odvajanja Fonda kao posebne budžetske organizacije početkom 2019. godine, planira se primo-predaja imovine, a zatim i evidentiranje imovine Fonda u svojim računovodstvenim evidencijama.

2.4. Upravljanje obavezama

Tokom 2018. godine, Fond je uspostavio dobar sistem plaćanja koji je u potpunosti u skladu sa pravilima Trezora, počevši od sklapanja ugovora do njihovog izvršenja. Svaki primljeni račun se prvo protokoliše, a zatim i plaća u zakonskim rokovima. Za sve neplaćene račune vodi se posebna

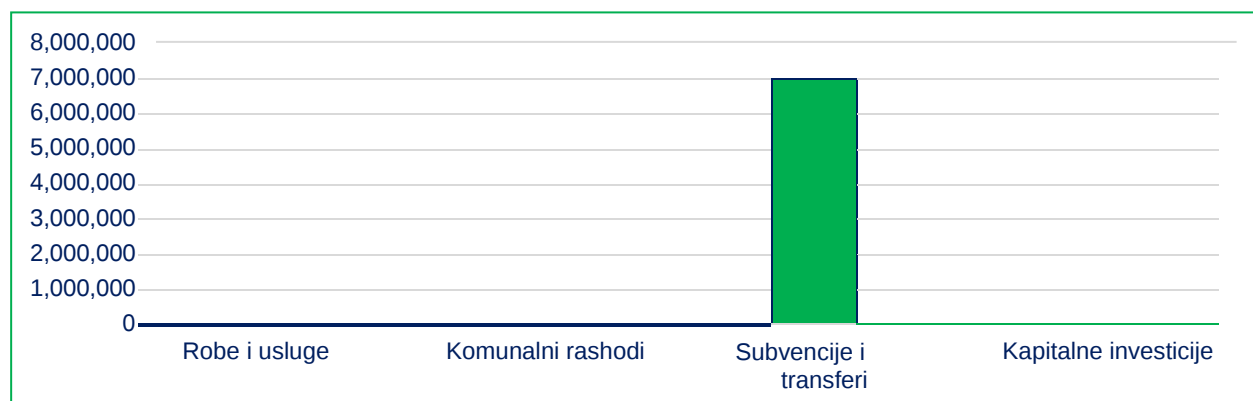
evidencija koja se redovno izveštava u MZ (za svaki mesec), što se zatim konsoliduje i izveštava pri Ministarstvu finansija.

Uprkos ovom redovnom procesu plaćanja, značajan iznos obaveza je ostao neizmiren. Na kraju 2018. godine iznos je bio 7.503.432€, ili 3.524.155€ više u odnosu na 2017. godinu (na kraju 2017. obaveze Fonda su iznosile 3,979,277€).

Tabela br. 7. Obaveze na datum 31 decembar 2018

Ekonomске kategorije	Obaveze do 31 decembra 2018	Obaveze u %
Robe i usluge	56,854	0.76%
Komunalni rashodi	4,355	0.06%
Subvencije i transferi	7,170,229	95.56%
Kapitalne investicije	271,994	3.62%
Ukupno	7,503,432	100.00%

Prikaz br. 3. Obaveze na datum 31 decembar 2018

Osim obaveza koje su izveštavane pri Ministarstvu finansija, Fond ima i neke moguće obaveze.

Tokom 2018. godine je pokrenuto 39 žalbi protiv Fonda, od kojih je šest (6) odobreno, tri (3) su vraćene na razmatranje. Nakon ovog procesa, neki od njih su pokrenuli tužbu protiv Fonda, i očekuje se da će ti slučajevi biti rešeni u narednim godinama.

Na kraju 2018. godine bilo je 20 tužbi u ukupnoj vrednosti 164.091€, koje su prikazane u sledećoj tabeli.

Tabela br. 8. Moguće obaveze na kraju 2018. godine

Br.	Tužilac	Optuženi	Opis	Vrednost
1	R.B.K	MZ/FZO	Naknada za lečenje u inostranstvu	10,000
2	B.S.	MZ/FZO	Naknada za lečenje u inostranstvu	2,500
3	R.I.	MZ/FZO	Naknada za lečenje u inostranstvu	3,878
4	H.R.	MZ/FZO	Naknada za lečenje u inostranstvu	11,000
5	A.L.	MZ/FZO	Postupak izvršenja	8,000
6	R.B.	MZ/FZO	Naknada za lečenje u inostranstvu	900
7	U.C. d.o.o.	MZ/FZO	Postupak izvršenja	36,798
8	R.H.M	MZ/FZO	Postupak izvršenja	6,380

9	M.D.	MZ/FZO	Postupak izvršenja	7,890
10	M.D.	MZ/FZO	Postupak izvršenja	2,180
11	E.H.	MZ/FZO	Naknada za lečenje u inostranstvu	6,000
12	Sh.T.	MZ/FZO	Naknada za lečenje u inostranstvu	4,000
13	Xh.H.	MZ/FZO	Naknada za lečenje u inostranstvu	3,000
14	I.I.	MZ/FZO	Naknada za lečenje u inostranstvu	8,000
15	A.Q.	MZ/FZO	Postupak izvršenja	4,800
16	B. A.	MZ/FZO	Naknada za lečenje u inostranstvu	8,500
17	"MT"	MZ/FZO	Postupak izvršenja	36,913
18	D.M.	MZ/FZO	Postupak izvršenja	2,615
19	"A. SHPK"	MZ/FZO	Postupak izvršenja	139
20	"A. SHPK"	MZ/FZO	Postupak izvršenja	598
Total				164,091

3. Snabdevanje lekovima za bolnice

3.1. Ponuda farmaceutskih zdravstvenih usluga

U 2018. godini, Departman farmaceutskih usluga (DFU) je, kroz Zakon o zdravstvenom osiguranju, uveo novi način pružanja farmaceutskih zdravstvenih usluga, za pružanje proizvoda sa liste esencijalnih lekova u skladu sa potrebama zdravstvenih ustanova.

Tokom 2018. godine Departman farmaceutskih usluga je stalno sarađivao sa zdravstvenim ustanovama, pri čemu su izvršene sledeće aktivnosti:

- Obaveštavanje i edukacija predstavnika zdravstvenih ustanova o novim postupcima snabdevanja, uključujući prijem i usvajanje planova, i akcione planove podeljene na tromesečja za zdravstvene ustanove;
- Doprinos stvaranju duha saradnje sa svim zainteresovanim stranama (pružaoci farmaceutskih usluga; dobavljači; MZ) u cilju optimizacije rezultata u pružanju usluga pacijentima;
- Stalna i efikasna komunikacija sa nadležnima iz zdravstvenih ustanova u pogledu racionalnog trošenja budžeta, stalnog snabdevanja lekovima, kvaliteta farmaceutskih usluga, itd.;
- Stalna komunikacija sa ekonomskim operaterima u cilju isporuke nabavki u skladu sa kriterijumima ugovora;
- Prijem i odobravanje hitnih zahteva koje zdravstvene ustanove obrađuju na zahtev klinika / odeljenja, za proizvode za koje je postojao nedostatak ugovora sa Fondom ili značajno kašnjenje u isporuci, koje su prethodno odobrili izvršni direktori zdravstvenih ustanova;
- Registracija ugovora (stavki) u sistemu upravljanja ugovorima - Kao rezultat haotične situacije stvorene prekoračenjem ugovora i nefunkcionisanjem SMSF-a, od perioda K2-2018;
- Odobrenje zahteva zdravstvenih ustanova je sprovedeno kroz sistem upravljanja ugovorima. Narudžbenice su odobrene u skladu sa Planom UKBSK-a (sa izmenama za hitne slučajeve / zahteve); i
- Aktivno učešće u aktivnostima ugovaranja proizvoda LBA, kao deo komisija pri otvaranju / ocenjivanju datih aktivnosti.

3.2. Snabdevanje lekovima

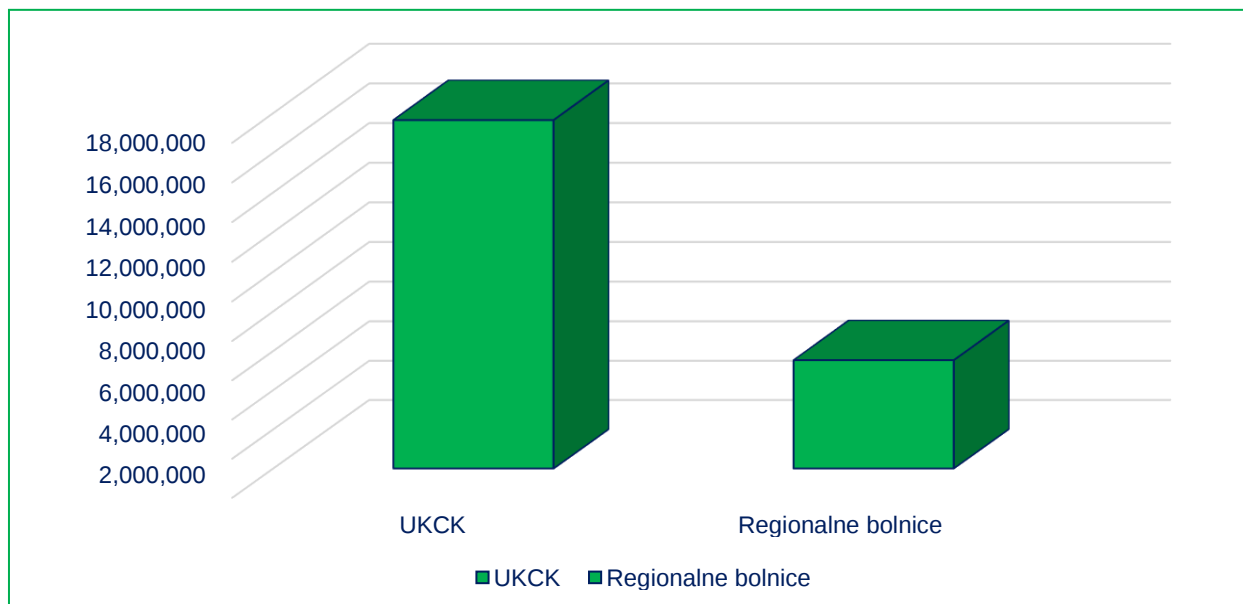
Tokom 2018. godine, Fond je zdravstvenim ustanovama sekundarnog i tercijarnog nivoa obezbedio lekove i potrošni materijal u iznosu od 23,171, 072€¹. Takođe treba napomenuti da je UKBSK stalno snabdevan i od strane Ministarstva zdravlja, odnosno Odeljenja za farmaciju (specifični programi), kao i iz stalnih donacija. Većina troškova u iznosu od 17,644,012€, ili oko 76%, je izvršena samo za Univerzitetski klinički centar Kosova (UKCK), dok je ostalih 5,527,060€, ili 24%, izvršena za regionalne bolnice.

Na tabeli i prikazu ispod možemo videti detaljne rashode budžeta u odnosima između UKCK i regionalnih bolnica.

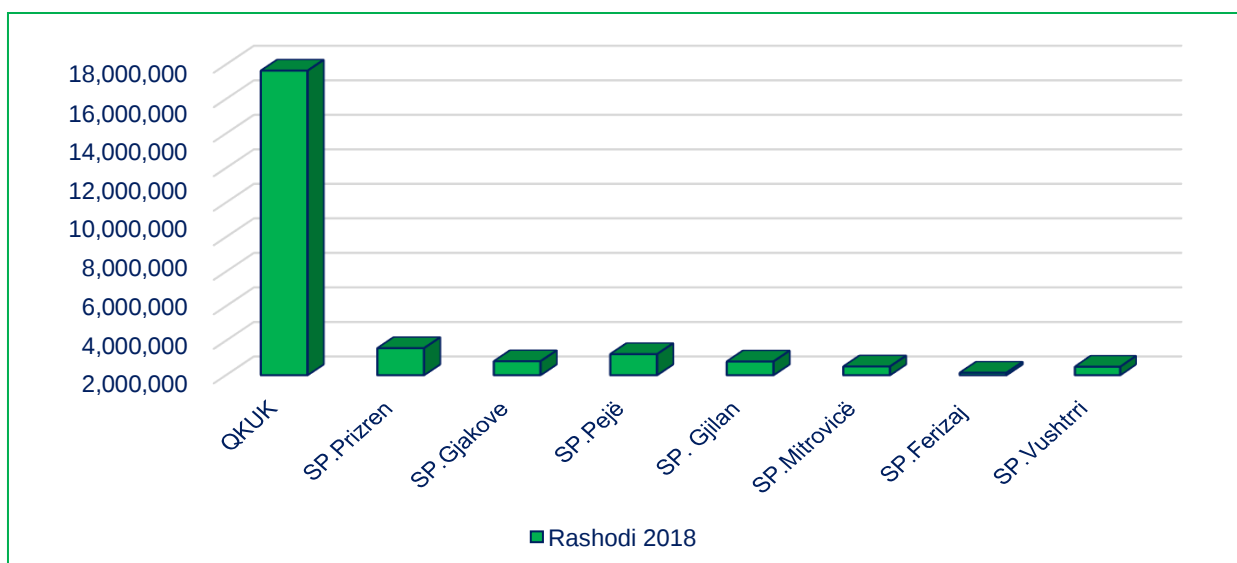
Tabela br. 9. Rashodi prema bolničkim centrima

Bolnice	Rashodi 2018	Razlika u %
UKCK	17,644,012	76%
Bolnica Prizren	1,565,005	7%
Bolnica Peć	1,221,501	5%
Bolnica Đakovica	807,874	3%
Bolnica Gnjilane	794,152	3%
Bolnica Mitrovica	505,550	2%
Bolnica Vučitrn	489,499	2%
Bolnica Uroševac	143,479	1%
Ukupno	23,171,072	100%

Prikaz br. 4. Rashodi UKCK u odnosu na regionalne bolnice

¹ U tabeli br.4. Robe, usluge i komunalije, medicinske nabavke su prikazane u vrednosti od 23,026,099€, dok je u ovom poglavlju snabdevanje lekovima i potrošim materijalom predstavljeno u vrednosti od 23,171,072€, gde je razlika 144,973€. Ta razlika postoji pošto su bolnice mogle biti snabdevene, ali isplate još nisu izvršene za datu razliku.

Prikaz br. 5. Rashodi prema bolničkim centrima

3.3. Rashodi za lekove

Fond je pokrio većinu bolničkih rashoda, odnosno oko 56% u odnosu na njihovo realno planiranje. Od toga, lekovi čine 62%, potrošni materijal 49%, a citostatici 57%.

Podaci koji su predstavljeni, vezani za procenat snabdevanja zdravstvenih ustanova proizvodima sa esencijalne liste lekova (lekovi, citostatici, i potrošni materijal), su preuzeti iz izveštaja dobijenih od UKBSK.

Tabela br. 10. Pokriće rashoda iz javnog sektora (Fond)

Rashodi	% pokrića od strane Fonda
Lekovi	62%
Potrošni materijal	49%
Citostatici	57%
Ukupno	56%

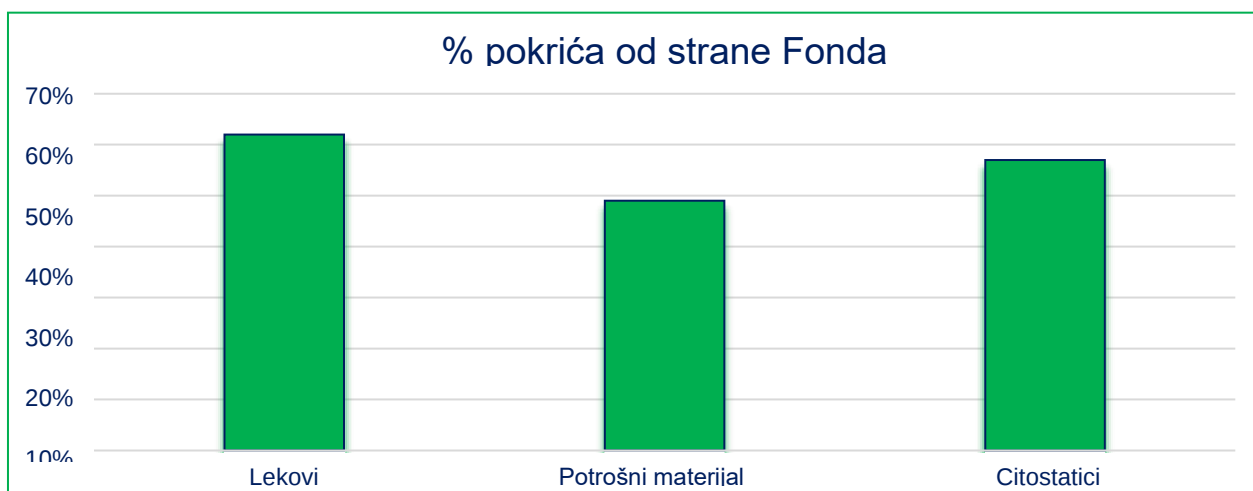
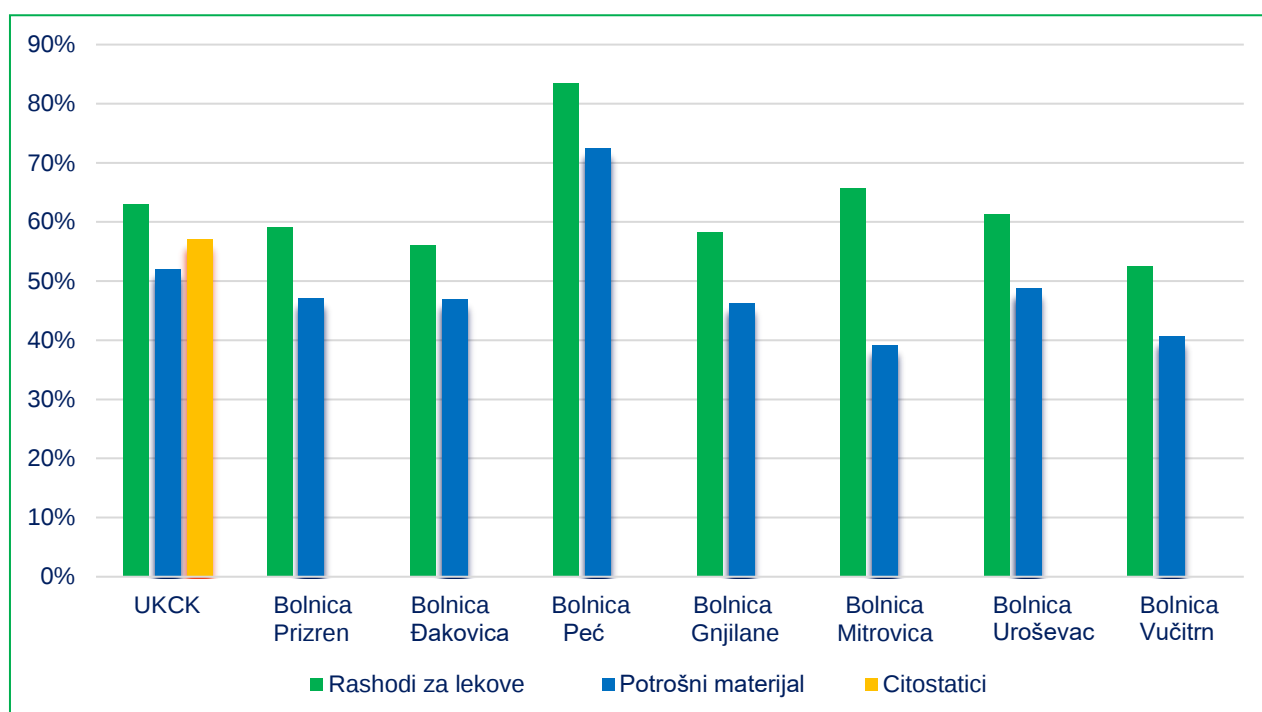
Prikaz br. 6. Pokriće rashoda iz javnog sektora (Fond)

Tabela br. 11. Pokriće rashoda prema bolničkim centrima

Bolnice	Rashodi za lekove	Potrošni materijal	Citostatici
UKCK	63%	52%	57%
Bolnica Prizren	59%	47%	0%
Bolnica Đakovica	56%	47%	0%
Bolnica Peć	83%	73%	0%
Bolnica Gnjilane	58%	46%	0%
Bolnica Mitrovica	66%	39%	0%
Bolnica Uroševac	61%	49%	0%
Bolnica Vučitrn	53%	41%	0%
Prosek	62%	49%	7%

Prikaz br. 7. Pokriće rashoda prema bolničkim centrima

3.4. Ugovori za proizvode

Priprema godišnjeg plana potreba za ugovorima za lekove i potrošni materijal sa Liste esencijalnih lekova (LEL) je izvršena na osnovu analize potreba/zahteva zdravstvenih ustanova, materijalnih prioriteta i mogućnosti. U skladu sa godišnjim planom potreba za ugovorima, podneseni su zahtevi za pokretanje postupka tendera i ponovnog tendera za lekove i potrošni materijal sa liste esencijalnih lekova, pri čemu je u 2018. godini ugovoreno 106 proizvoda iz dela lekova, 244 proizvoda za potrošni materijal, kao i 20 proizvoda iz citostatika.

Tabela br. 12. Proizvodi koji su ugovoreni sa Liste esencijalnih lekova

Br.	Opis	Količina
1	Lekovi	106
2	Potrošni materijal	244
3	Citostatici	20
Ukupno		370

Prikaz br. 8. Proizvodi koji su ugovoreni sa Liste esencijalnih lekova

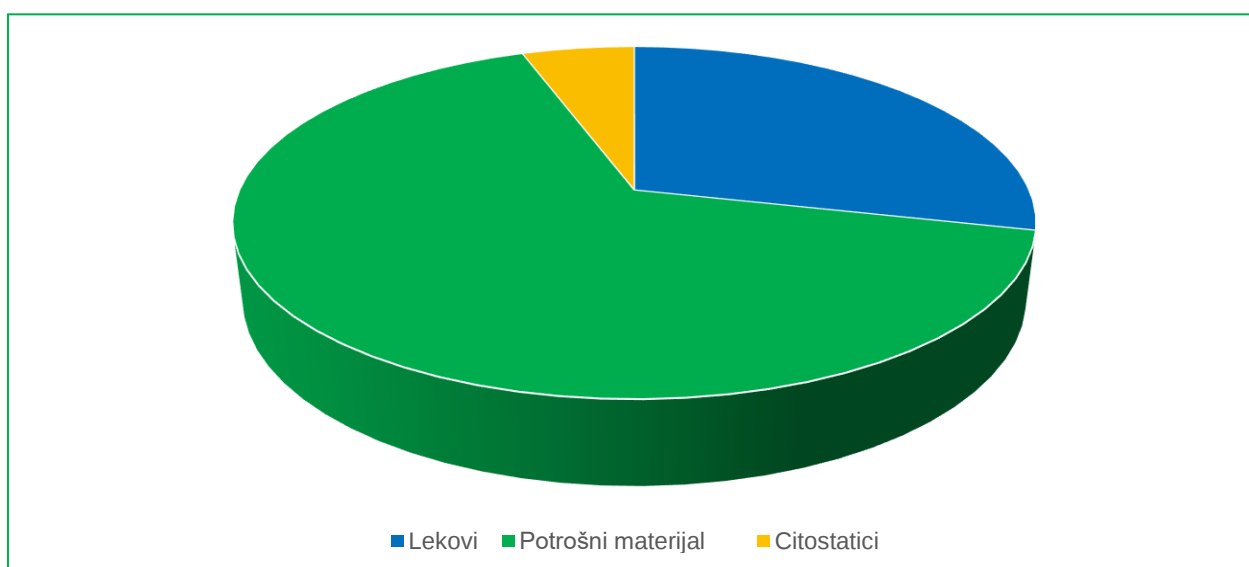

Tabela br. 13. Ugovoreni proizvodi po farmaceutskim grupama (lekovi)

Br.	Opis	Količina
1	Anti-infektivni	15
2	Anestetici	12
3	Fluidi	12
4	Kardio-vaskularni	9
5	Gastro-intestinalni	7
6	Hormoni	7
7	Analgetici	6
8	Psihoterapeutici	5
9	Hemo-dijaliza	5
10	Imuno-supresanti	4
11	Anti-alergijski	3
12	Anti-konvulzanti	3
13	Anti-anemici	3
14	Dermatološki	3
15	Diuretici	3
16	Oftalmološki p.	3
17	Ginekološki p.	2
18	Anti-emetici	1
19	Kontraceptivi	1
20	Respiratorni trakt	1
21	V. i Minerali	1
Ukupno		106

Prikaz br. 9. Ugovoreni proizvodi po farmaceutskim grupama (lekovi)

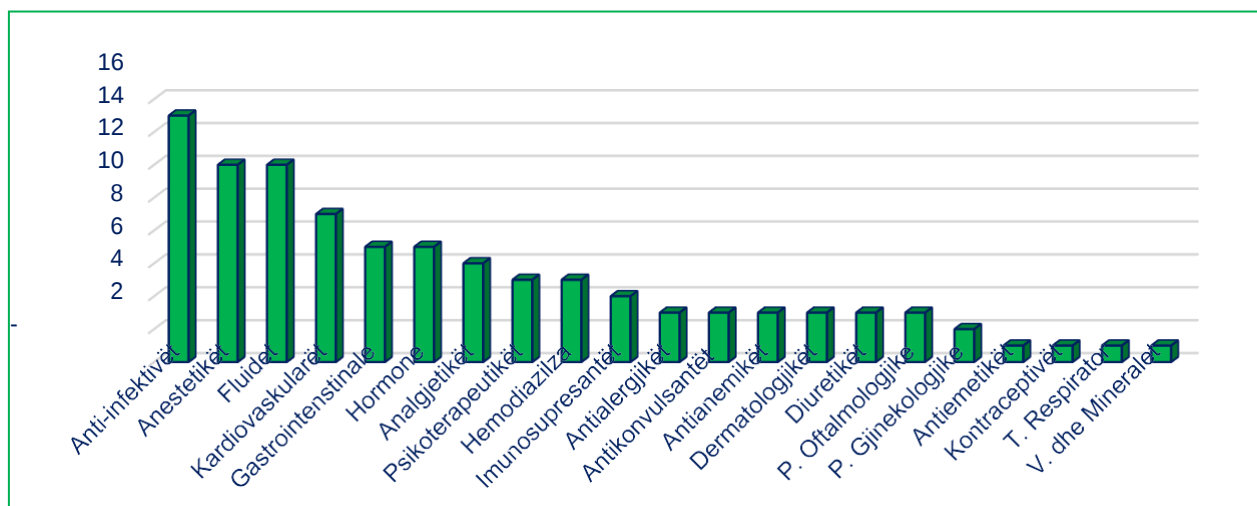
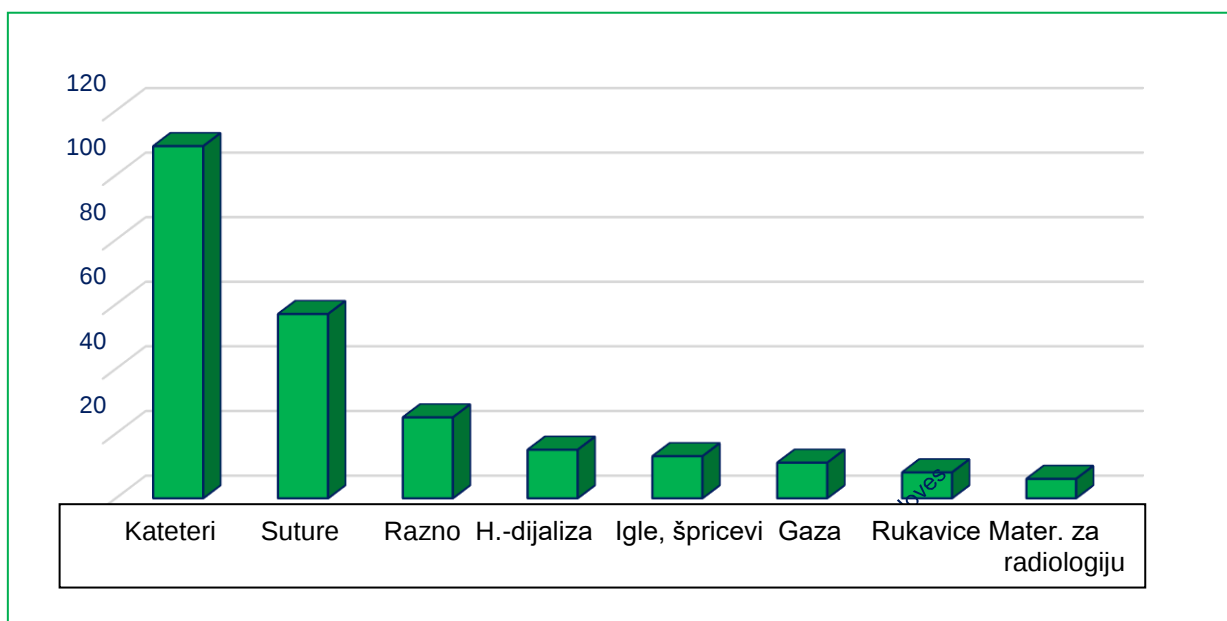

Tabela br. 14. Ugovoreni proizvodi po farmaceutskim grupama (potrošni materijal)

Br.	Opis	Količina
1	Kateteri	109
2	Oprema za šivenje rana (suture)	57
3	Razno	25
4	Hemo-dijaliza	15
5	Igle, špricevi	13
6	Gaza	11
7	Rukavice	8
8	Radiološki m.	6
Ukupno		244

Prikaz br. 10. Ugovoreni proizvodi po farmaceutskim grupama (potrošni materijal)

3.5. Izazovi

Proces snabdevanja zdravstvenih ustanova lekovima i potrošnim materijalom je praćen poteškoćama i problemima različite prirode. Glavni izazovi su bili:

- Identifikacija i raskid ugovora, čiji je rashod cena premašio limite ugovora;
- Poteškoće u obezbeđivanju tržišnih cena za proizvode sa esencijalne liste, posebno za potrošni materijal;
- Produženje postupaka za sklapanje novih ugovora;
- Nedostatak ugovora za mnogo proizvoda zbog nedostatka ponuda u postupcima tendera i ponovnog tendera (uglavnom citostatika i drugih LBE proizvoda, gde je potražnja za proizvodima bila mala); i
- Kašnjenja u isporuci proizvoda od strane ekonomskih operatera.

Sa svim gore navedenim izazovima, DFU, Fond su zdravstvenim ustanovama obezbedili potrebno snabdevanje lekovima i materijalom (bilo kroz donacije za proizvode koji nisu bili u ugovorima, ili kroz hitno ugovaranje).

4. PRUŽANJE ZDRAVSTVENIH USLUGA

4.1. Doprinos za zakonodavstvo, planove i strategije vezane za zdravstvo

Tokom 2018. godine Departman za zdravstvene usluge u okviru Fonda nije bio konsolidovan, iako je unutrašnjom Uredbom Fonda predviđen kao departman. Divizija se sastojala od samo jednog službenika, sa dužnostima i odgovornostima u skladu sa opisom radnog mesta.

Na osnovu plana za 2018. godinu, uprkos činjenici da su planirane mnoge aktivnosti, njihovo ispunjenje nije ostvareno zbog nedostatka pravne osnove, nedostatka ljudskih kapaciteta itd.

Od aktivnosti koje mogu biti navedene i koje su važne za Fond, Divizija je dala stručni doprinos komisijama, radnim grupama za izradu pravne osnove, planova i strategija.

U okviru „Saveta Kosova za kliničke smernice i protokole“, Departman/Divizija je dala doprinos za pripremu, reviziju, kao i preporuke za odobrenje Kliničkih smernica, kao što su:

- Lečenje teške pre-eklampsije i eklampsije;
- Prevencija i upravljanje primarnim krvarenjima nakon porođaja;
- Pregled i lečenje pre-kanceroznih lezija materice;
- Upravljanje arterijskom hipertenzijom;
- Upravljanje astmom;
- Vodič za usluge HIV testa;
- Ne-farmakološko upravljanje šećernom bolešću; i
- Neonatalni transport.

Departman/divizija je dala svoj doprinos i u okviru “Radne grupe za kućne posete za majke i decu”.

Kao deo drugih aktivnosti, Departman/divizija je doprinela da koordinira aktivnosti unutar i van Fonda zdravstvenog osiguranja, i to: za Diviziju za lečenje van javnih zdravstvenih ustanova, za

identifikaciju kodova prema ICD10, u spisku Dijagnoza pacijenata koji su upućeni na lečenje van javnih zdravstvenih ustanova.

U okviru Zakona o zdravstvenom osiguranju, lista besplatnih usluga, izvršen je prevod i prilagođenje dokumenta: "Osnovni paket zdravstvenih usluga za primarnu zdravstvenu zaštitu".

Tokom ovog perioda je izvršena i stalna koordinacija sa Divizijom za nadzor i procenu pri Ministarstvu zdravlja, za ispunjavanje obaveza u vezi popunjavanja obrazaca, kao i izveštavanje o pokazateljima Fonda.

Takođe, u kontekstu procene zdravstvenog stanja, identifikovani su pokazatelji učinka u zdravstvenim ustanovama, kao i pokazatelji kvaliteta i sigurnosti pacijenata.

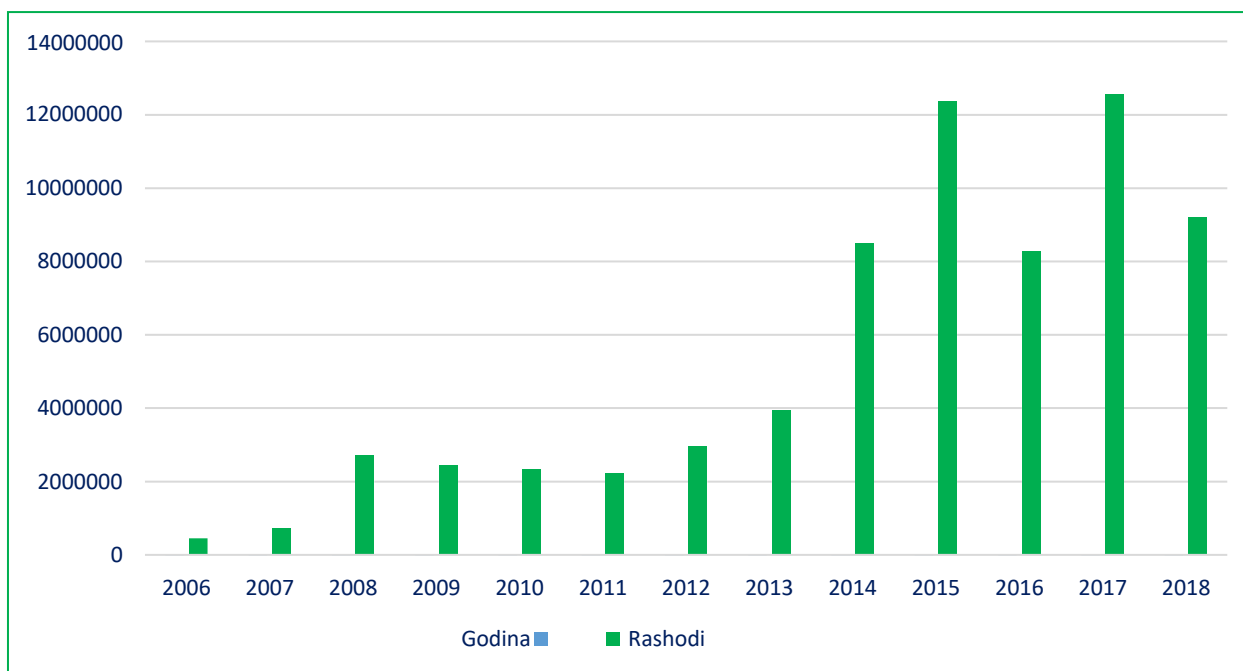
4.2. Program medicinskog tretmana van JZU-a

Program medicinskog tretmana van javnih zdravstvenih ustanova (MTVJZU) je program osnovan za pružanje zdravstvenih usluga u uslovima u kojima javne zdravstvene ustanove ne mogu da pruže takve usluge. Ove usluge se pružaju bilo u bolnicama ili privatnim zdravstvenim ustanovama unutar zemlje ili u inostranstvu.

Rad ovog programa je regulisan administrativnim uputstvom koje predviđa procedure za korišćenje ovog programa, kao organe za administraciju programa. Kao što je prikazano u sledećoj tabeli i prikazu, vidi se da količina sredstava koje ovaj program troši varira iz godine u godinu, ali ukupni troškovi su značajno porasli u poređenju sa prvim godinama rada ovog programa. Upoređujući budžetsku potrošnju iz godine u godinu sa prosekom, vidi se da je potrošnja u 2018. godini porasla za 174% u poređenju sa prosekom tokom 13-godišnjeg perioda.

Tabela br. 15. Rashodi MTVJZU za period 2006 – 2018

Viti	Rashodi	% godišnjeg rasta	% rasta u odnosu na prosek za 13-godišnji period
2006	447,862	100%	8%
2007	713,943	159%	14%
2008	2,710,528	380%	51%
2009	2,450,430	90%	46%
2010	2,317,500	95%	44%
2011	2,232,187	96%	42%
2012	2,965,811	133%	56%
2013	3,947,872	133%	75%
2014	8,486,405	215%	161%
2015	12,371,520	146%	234%
2016	8,265,504	67%	157%
2017	12,555,852	152%	238%
2018	9,192,553	73%	174%

Prikaz br. 11. Rashodi MTVJZU za period 2006 – 2018

4.3. Budžet i rashodi za 2018. godinu

Početni budžet odobren Zakonom o budžetu za program MTVJZU za 2018. godinu je bio 6 miliona €, ali je odlukama Vlade taj iznos povećan za 3,5 miliona €, povećavajući budžet na 9,5 miliona €. Od toga je potrošeno 9,2 miliona €, ili 97%.

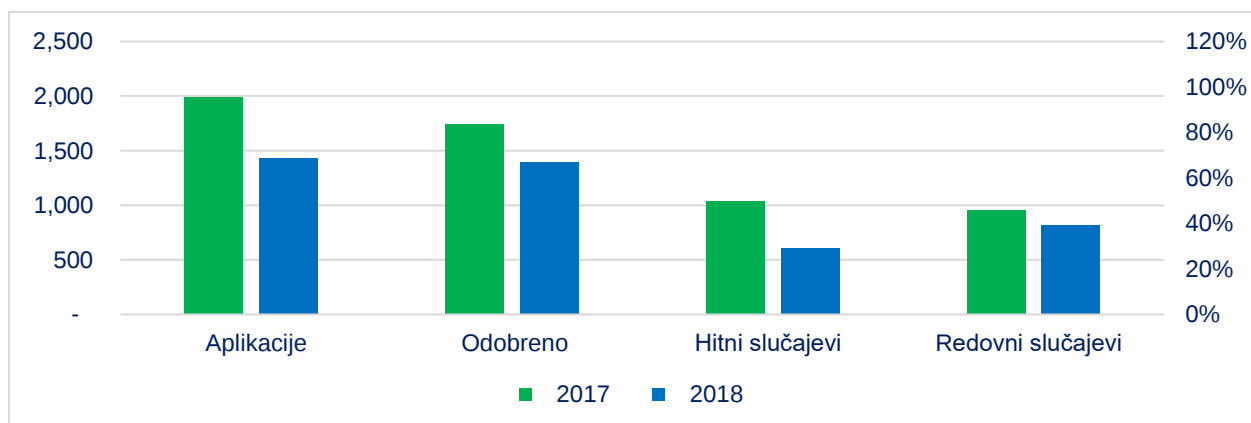
Ako uporedite troškove 2018. sa onima iz 2017. godine, vidimo da su oni niži za 3.363.299€. Smanjenje rashoda nije rezultat smanjenja lečenja u inostranstvu, već je rezultat povećanja obaveza za ovu kategoriju rashoda. Od 3.795.481€ koje su bile obaveze na kraju 2017. godine, one su povećane 7.170.229€ na kraju 2018. godine.

Budžet dodeljen za 2019. godinu za 6 miliona € ne pokriva niti preostale obaveze na kraju 2018. godine. Tokom 2018. godine, za ovaj program se prijavilo ukupno 1432 lica, od čega je 1.395 odobreno, ili 98% slučajeva. Od broja prijava, 43% su bili hitni slučajevi, a 57% redovni.

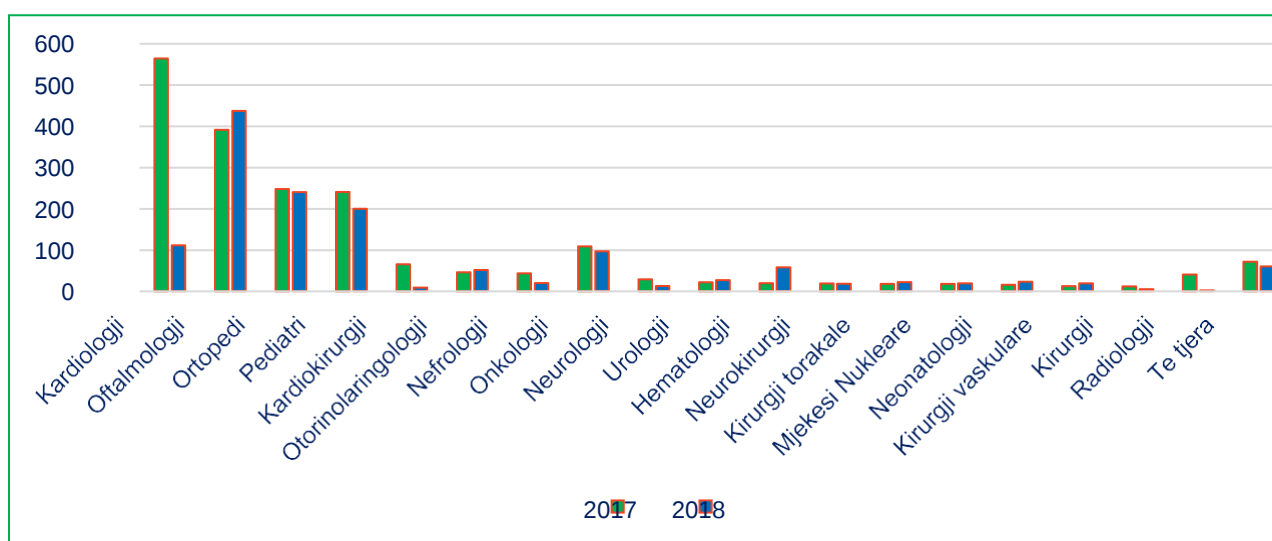
Takva situacija dosta opterećuje ovaj program s obzirom na velike zahteve pacijenata da se podrži njihovo lečenje.

Tabela br. 16. Broj razmotrenih i odobrenih slučajeva za 2018 u odnosu na 2017. godinu

Opis	Viti 2017	Viti 2018	Razlika	Razlika u %
Aplikacija	1,989	1,432	(557)	-28%
Odobreno	1,741	1,395	(346)	-20%
Hitni slučajevi	1,037	611	(426)	-41%
Redovni slučajevi	952	821	(131)	-14%

Prikaz br. 12. Broj razmotrenih i odobrenih slučajeva za 2018 u odnosu na 2017. godinu**Tabela br. 17. Aplikacije za medicinski tretman van zemlje, po referenci klinika**

Br. Opis	2017	2018
1 Kardiologija	564	111
2 Oftamologija	391	437
3 Ortopedija	248	240
4 Pedijatrija	241	200
5 Kardio-hirurgija	66	9
6 Otorinolaringologija	46	52
7 Nefrologija	44	20
8 Onkologija	109	97
13 Neurologija	29	13
14 Urologija	22	27
15 Hematologija	20	58
16 Neuro-hirurgija	19	18
17 Torakalna hirurgija	18	22
18 Nuklearna medicina	18	19
19 Neonatologija	16	23
20 Vaskularna hirurgija	13	19
21 Hirurgija	12	5
22 Radiologija	41	2
23 Ostalo	72	60
Ukupno	1,989	1,432

Prikaz br. 13. Aplikacije za medicinski tretman van zemlje, po referenci klinika

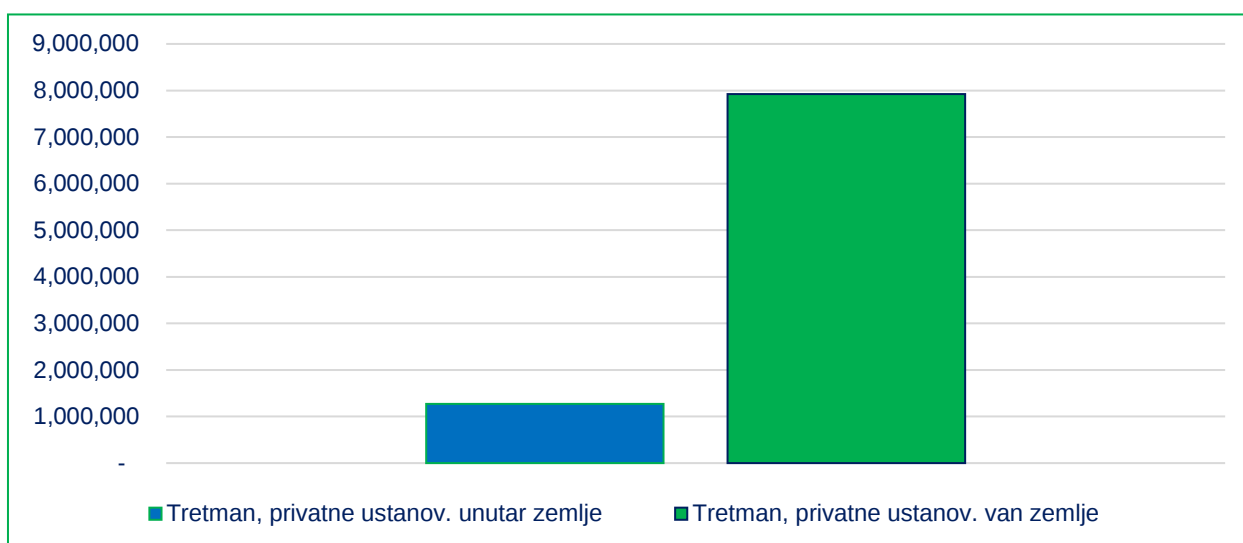
4.4. Podela rashoda od strane Programi za MTVJZU

Kao što se vidi iz tabele, od oko 9,2 miliona € potrošenih na lečenje pacijenata van zemlje, 61% je lečeno u turskim bolnicama, 14% u privatnim ustanovama na Kosovu, i 10% u Nemačkoj. Neki su se pacijenti lečili i u drugim zemljama, ali je njihov procenat relativno niži. Za više detalja možete videti sledeću tabelu.

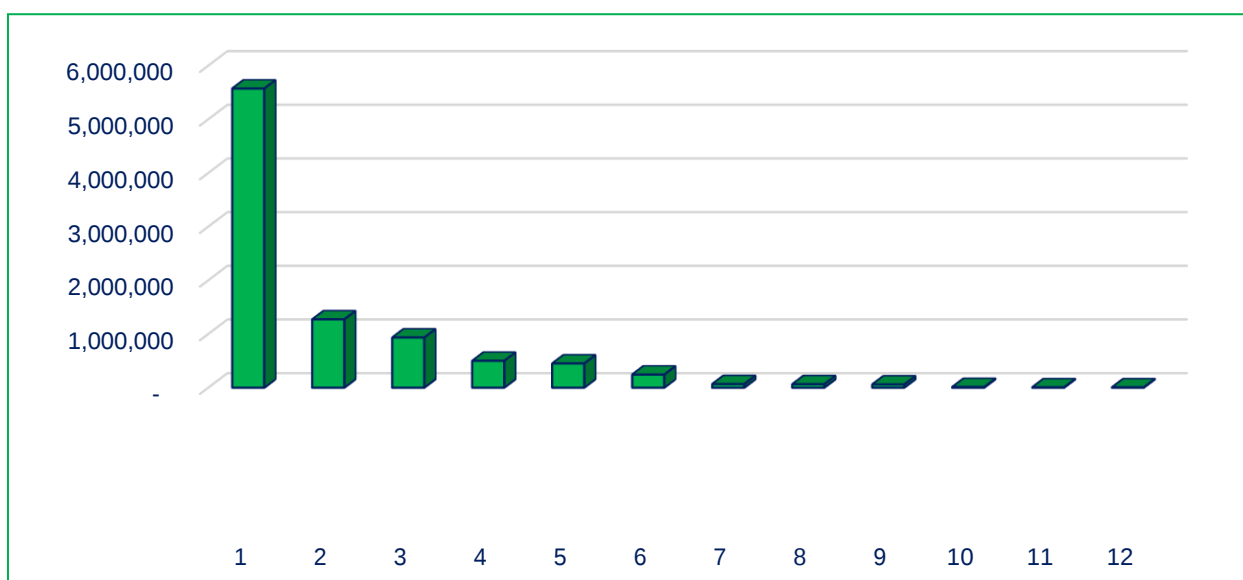
Tabela br. 18. Medicinski tretman po zemljama za 2018. godinu

Br.	Vendi	Tretirani slučajevi	Vrednost	Prosek troška prema slučajevima	% troška prema zemljama
1	Turska	267	5,573,723	20,875	60.63%
2	Kosovo	485	1,272,259	2,623	13.84%
3	Nemačka	60	934,411	15,574	10.16%
4	Albanija	76	500,511	6,586	5.44%
5	Makedonija	149	451,127	3,028	4.91%
6	Italija	10	243,972	24,397	2.65%
7	Hrvatska	10	66,757	6,676	0.73%
8	Amerika	3	64,673	21,558	0.70%
9	Austrija	5	60,153	12,031	0.65%
10	Arabija	1	13,000	13,000	0.14%
11	Engleska	1	6,102	6,102	0.07%
12	Češka	1	5,865	5,865	0.06%
Ukupno		1,068	9,192,553	11,526	100%

Prikaz br. 14. Odnos medicinskih tretmana unutar i van zemlje za 2018. godinu

Prikaz br. 15. Medicinski tretman po zemljama za 2018. godinu

Izveštaj prikazuje podatke (tabele i grafikone) koje je program MTVJZU potrošio i po zdravstvenim ustanovama u zemljama korisnicama programa. U daljem tekstu su predstavljeni detaljni podaci po bolnicama.

Tabela br. 19. Medicinski tretman u privatnim bolnicama na Kosovu za 2018. godinu

Br.	Opis	Vrednost
1	A H Kosova doo	292,536
2	UP Laser centar za oči Kubati	204,598
3	Nemačka očna klinika	193,125
4	Bolnica europjan ortopedik royal medical llc	124,262
5	Akat	113,200
6	Aksoy group doo millennium hospital	112,333
7	Eye hospital doo	105,730
8	Internacional medicine hospital	50,260
9	Italian medical group llc	45,029
10	Sinorg pharmaceutical	43,010
11	Orthomdecia doo	36,350
12	Ortoprotech doo	28,728
13	Elab Kosova doo	15,395
14	Cardio center doo	14,000
15	Kshm qdt Rezonanca	8,600
16	Kavaja company doo	4,135
17	Rezonanca ushm doo	2,700
18	Prolab doo	2,611
19	CT scanner atk	1,925
20	Otrila ntsh	1,750
21	As travel club	391
22	Povraćaj novca	-128,409
Ukupno		1,272,259

Tabela br. 20. Medicinski tretman u bolnicama u Turskoj za 2018. godinu

Br.	Opis	Vrednost
1	Ozel gaziomanpasa hastanesi	2,010,000
2	Mlp saglik hiz.a.s ulus subesi	875,560
3	Eren saglik hizmetleri san.ve tic.a.s.	636,680
4	Medical park	506,880
5	Istanbul memorial saglik yatirimlari a.s.	317,130
6	Ameri.hast.sag.hizm.ve tic a.s	259,045
7	Koc university hospital	143,248
8	Okan university hospital	126,730
9	Acibadem saglik hizmetleri ve	104,991
10	Anad.eg.so.ya.va.sa.te.ik.isle	52,679
11	Medipol mega	49,862
12	Baskent university healthcare group	45,083
13	Nisantasi hastanesi	35,000
14	Medicana camlica hospitals	30,300
15	Amerik.hasta.sag.hiz.ve tic as	30,000
16	Instinye universitesi saglik uygulama ve aratrima merkezi	30,000
17	Liv hospital ankara	30,000
18	Ozel academic hospital	30,000
19	Universite istinye hastanesi	30,000
20	Kivanc medikal org.ve saglik hizmetkeri a.s.	29,500
21	Cilek agaci anaokulu	28,000
22	Moment egitim arastirma saglik hizmetleri ve ticaret a.s.	28,000
23	Medical park hospital fatih	24,500
24	Losante cocuk ve yetiskin hastanesi	17,297
25	Medistate hospital	17,000
26	Goz vakfi	16,820
27	Ems.sag.hiz.ve isl.tu.otel.a.s	12,658
28	Dunyagoz hastanesi san ve tic as	11,931
29	Duny agoz	10,170
30	Ostalo	34,660
Ukupno		5,573,724

Tabela br. 21. Medicinski tretman u bolnicama u Nemačkoj za 2018. godinu

Br.	Opis	Vrednost
1	Asklepi.klini.sankt.augus.gmbh	153,947
2	Klinikum der universitat	137,025
3	Universitätsklinik.heidelberg	56,902
4	Universitätsklinikum dusseldor	37,000
5	Ini-international neuroscience institute gmbh hannover	30,000
6	Universitäts klinikum jena	30,000
7	Universitätsklinikum wurzburg	30,000
8	University hospital frankfurt	30,000
9	Berufsgenossenschaftliche unfallklinik frankfurt am main	26,676
10	Universitätsklinikum munster	26,600
11	Ors gmbh	26,393
12	Kostenvoranschlag	25,800
13	Universitätsklinikum regensbur	21,980
14	Klinikum dortmund ggmbh	21,560
15	Klinikum frankfurt hochst	21,000
16	University medical center hamburg-eppendorf	21,000
17	Universitätsklinikum erlangen	20,895
18	Helios klinikum hildesheim	20,150
19	Universitätsklinikum koln	17,500
20	Klinikum oldenburg aor	17,475
21	Charite univesitatsmedizin berlin	17,234
22	Uniklinik koln	16,450
23	Helios klinikum munchen west	11,434
24	Klinikum rechts der isar	11,200
25	Knappschaftsklinikum saar gmbh	10,565
26	Bruderkrankenhaus st.josef paderborn	9,807
27	Mk muhlenkriskliniken	9,450
28	Universtatsklinikum freiburg	8,605
29	Hdz nrw	8,100
30	Klinikum leverkusen gmbh	8,020
31	Landes krankenhaus	7,624
32	Ostalo	44,020
Ukupno		934,411

Tabela br. 22. Medicinski tretman u bolnicama u Albaniji za 2018. godinu

Br.	Opis	Vrednost
1	Univers alb	354,835
2	Hygeia hospital tirana	40,845
3	International turkish hospital -medinistanbul doo	30,000
4	Nemačka očna klinika	29,300
5	O.e.s distrimed d.o.o.	17,500
6	Albanski centar za oči	10,920
7	Orjeta tonuzi	9,030
8	Kalama doo	5,281
9	Očna klinika internacional	2,800
Ukupno		500,511

Tabela br. 23. Medicinski tretman u bolnicama u Makedoniji za 2018. godinu

Br.	Opis	Vrednost
1	Acibadem sistina clinical hosp	240,902
2	Jzu univ.klin.za radioter.onk	63,166
3	Pzu european eye hospital	50,100
4	Zan mitrev	34,440
5	St.erasmo	20,352
6	Jzu univerzitetska klinika za mehatologija	13,261
7	Jzu uk za traumatolog.ort	11,500
8	Pzu sistina oftalmologija	8,850
9	Audiobm mk doo skopje	5,915
10	Re medika	1,540
11	Medica istanbul	665
12	Javna zdravstvena ustanova ocni bolesti	436
Ukupno		451,127

Tabela br. 24. Medicinski tretman u bolnicama u Italiji za 2018. godinu

Br.	Opis	Vrednost
1	Ospedale pediatr.bambino gesu	158,000
2	Humanitas hospital	30,000
3	Burlo	24,317
4	Azienda ospedaliera univer int	18,925
5	Azienda ospedal.universi.meyer	6,500
6	Casa di cura sileno e anna rizzola spa via gorizia	6,160
7	Giovanni xxiii	70
Ukupno		243,972

Tabela br. 25. Medicinski tretman u ostalim bolnicama za 2018. godinu

Br.	Opis	Vrednost
1	Global hearing inc	30,000
2	St.mary`s medical center	30,000
3	Klinikum wels grieskirchen gmbh	26,288
4	Klinika za dječje bolesti	22,435
5	Kepler universitatsklinikum gmbh	16,540
6	Arithera specijalna bolnica	14,000
7	Air charter international arabia ltd	13,000
8	Allgemeines krankenhaus der st	11,725
9	Kliniski bolnicki centar zagreb	10,505
10	Svjetlost klinika	7,367
11	Great ormond street hos.for children.gosh nhs fou.trust	6,102
12	Motol university hospital	5,865
13	Krankenanstalt rudolfstiftung	5,600
14	Medicinski center za stitnjacu	4,900
15	Boston children s hospital-childrens hos.inter.acc.	4,673
16	Sinteza	3,900
17	Specijalna bolnica akromion	2,950
18	Poliklinika medikol	700
Ukupno		243,972

5. Sistemi informativne tehnologije

5.1. Ciljevi Departmana informacione tehnologije

Odeljenje usluga informacione tehnologije je odgovorno za kreiranje politika, postupaka i planiranja informacione tehnologije (IT), za nabavke i ugovore IT-a, za obezbeđivanje hardverske i softverske infrastrukture i telekomunikacije za sve sisteme informacija u okviru Fonda. Cilj odeljenja je bio da pruži sveobuhvatne usluge koje olakšavaju informacionu tehnologiju na ekonomičan način, i za telekomunikaciona rešenja koja mogu da rade nezavisno.

Iz tog razloga, u oktobru 2018. godine, kroz Projekat zdravstva Kosova su angažovana dva (2) spoljna IT stručnjaka: specijalista za rad informacionih sistema, i specijalista za usluge zdravstvenih informacija, dok je u novembru 2019. kroz isti projekat angažovan i stručnjak na poziciju Stručnjak za upravljanje informacionim sistemima zdravstva.

Ovaj izveštaj odražava stalni razvoj IT misije i aktivnosti koje je odeljenje sprovodilo za period januar - decembar 2018. godine, ali sa posebnim naglaskom na period oktobar - decembar 2018. godine, kada su angažovani spoljni stručnjaci.

Vizija Departmana informacione tehnologije:

- Tehnologija sutrašnjice da se podeli danas.

Misija Departmana informacione tehnologije:

- Obezbeđivanje pouzdane informacione tehnologije sa upravljanjem i uslugama telekomunikacije koje pružaju proverena i isplativa rešenja za sve zaposlene, ali i za spoljne aktere.

5.2. Aktivnosti tokom godine

Svake godine, DIT razvija plan rada za informacionu tehnologiju, uključujući plan infrastrukture i arhitekture sistema. Plan rada se koristi za planiranje budućih napora u oblasti tehnologije i na strukturiran način predstavlja sve ciljeve i aktivnosti definisane za IT oblast.

Usluge podataka:

- Uspostavljeni su automatski postupci vođenja evidencije za ugovore o snabdevanju lekovima i automatski sistem obaveštavanja o stanju ugovora; i
- Obezbeđeni su podaci iz Agencije za informaciono društvo o sistemima koji su smešteni na njihovim serverima, kao što su podaci za veb-sajt Fonda i aplikacija za lečenje van zemlje.

Usluge sistema informacija:

- U saradnji sa ekspertima Svetske banke je izvršen pregled tenderskih dokumenata i predloženi su određeni modaliteti za Informacioni sistem Fonda zdravstvenog osiguranja;
- Za potrebe procene troškova postupaka u opštem zdravstvenom sistemu, razvijena je veb aplikacija za izveštavanje od strane jedinica primarnog, sekundarnog i tercijarnog nivoa medicinskih centara (Izveštaj o radu, Izveštaj o aktivnom osoblju na radnom mestu, i izveštaju o rashodima). To će omogućiti da se sprovedu pripremne radnje, kao nastavak izrade Nacrta liste cena Osnovne liste zdravstvenih usluga, da se izračuna stvarni trošak svake usluge. Ovo predstavlja ključni instrument za procenu rada, za stavljanje u funkciju delatnosti Fonda, instrument koji prethodi mogućnosti uspostavljanja osnovnih elemenata za analizu rada zdravstvenih ustanova, i uspostavljanje osnove za ugovaranje između Fonda i zdravstvenih ustanova;
- Identifikovani su problemi utvrđeni u aplikaciji za lečenje van zemlje, i pronađeno je privremeno rešenje zajedno s ugovorenom firmom, dok će se za dugoročno rešenje raditi u prvoj polovini 2019. godine;
- Pripremljen je i konfigurisan server za sprovođenje i hosting Platforme sistema upravljanja dokumentima. Platforma je preuzeta kao dostupna i nudi se u više opcija, ali je trenutno dostupna besplatna verzija. Kroz ovu platformu je izvršena organizacija skladištenja dokumenata, i upravlja se pristupom tim dokumentima. To je omogućilo da se skenirani dokumenti iz Kancelarije za ljudske resurse čuvaju u skladu sa ovom organizacijom;
- Izvršen je prijem informatičke opreme (računara i VOIP telefona), kupljene kroz projekat Svetske banke, i izvršena je njihova distribucija zaposlenima Fonda. Ova oprema je uticala na svakodnevni rad osoblja;
- Istražena su moguća softverska rešenja za Diviziju za ljudske resurse kako bi se olakšalo

upravljanje osobljem Fonda, i uskoro će se sprovesti dati softverski sistem;

- Počelo je sa primenom digitalne arhive, gde će se datoteke čuvati elektronskim putem, a zatim će se njima lakše upravljati, i razvijene su procedure za pristup ovoj arhivi.
- Započeto je istraživanje o primeni sistema pomoćnog stola, koji će omogućiti identifikaciju i upravljanje zahtevima ili problemima koje podigne osoblje, ili čak i spoljne stranke, za razne sisteme; i
- Izvršena je analiza intraneta Fonda koja će omogućiti lakši pristup sistemima Fonda, ali i raznim dokumentima.

Opšte usluge:

- U decembru je proces zapošljavanja za IT službenika obavljen u saradnji sa Službom za ljudske resurse;
- Proces verifikacije i potreba za razvojem postupaka vezanih za IT poslove i aktivnosti je započet, a u prvom delu 2019. godine će biti razvijeni potrebni dokumenti kao što su uredbe, politike i operativni postupci u IT oblasti; i
- Tokom perioda ovog izveštaja, IT tim je pružao tehničku podršku službenicima Fonda kroz pružanje tehnička rešenja, održavanje opreme, ali i održavanje lokalne mreže.

6. Projekat zdravstva Kosova

6.1. Podrška definiciji i sprovođenju paketa beneficija

Projekat zdravstva Kosova je osigurao podršku za definisanje i sprovođenju paketa beneficija za zdravstveno osiguranje. Paket uključuje zdravstvene usluge koje će Fond nadoknađivati. U početku će fokus biti na vanbolničke lekove koji se nude u privatnim apotekama. Ova podkomponenta uključuje tehničku pomoć kako bi pomogla pri konsultacijama sa ključnim akterima i glavnim korisnicima, kao i podršku u pripremi tehničkih izveštaja, politika i podzakonskih akata, kao i u procesu odlučivanja koji će pomoći za usvajanje paketa. Tu će se takođe uključiti i tehnička podrška za Fonda u upravljanju shemom naknada za vanbolničke lekove tokom početnih faza primene.

Svetska banka je za projekat zdravstva Kosova angažovala pet (5) eksperata koji pokrivaju polja zakonodavstva, finansija, i IT-a.

Pravni stručnjak - Pravni stručnjak je angažovan 01. novembra 2018. godine i do 31. decembra 2018. godine je direktoru Fonda dostavio ove zakonodavne dokumente, koji omogućuju Fondu da funkcioniše, ali ne doprinose direktno za odobrenje liste osnovnih zdravstvenih usluga. To su:

- Lista podzakonskih akata za potpuno funkcionisanje Fonda;
- Nacrt etičkog kodeksa za osoblje Fonda; i
- Nacrt uredbe o disciplinskim postupcima za osoblje Fonda.

Dalje, prema izveštaju iz Projekta zdravstva, preporučeno je da konsultant nastavi sa svojim doprinosom dopunjavanju / izmeni zakonskih akata.

Izazovi - Ministarstvo zdravlja je planiralo da odgovori na izazove izmenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju (čl. 14. i 15.) tokom sednice Skupštine (oktobar-decembar 2018.). Radna grupa je radila na reviziji Zakona o zdravstvenom osiguranju, ali do sada, u vreme izveštavanja, revidirani Zakon o zdravstvenom osiguranju još nije obrađen.

6.2. Podrška za dizajn, razvoj i upotrebu SIFZO

Projekat zdravstva Kosova je osigurao podršku za dizajn, razvoj i upotrebu sistema informacija Fonda zdravstvenog osiguranja (SIFZO), uključujući adekvatan softver, fokusirajući se na module koji su neophodni za sprovođenje ambulantne šeme lekova koji se obezbeđuju putem privatnih apoteka (moduli će uključivati bazu podataka o pacijentima, registar recepata, sistem plaćanja, funkcije upravljanja, budžet, finansijsko upravljanje i ljudske resurse).

Stručnjak za upravljanje zdravstvenim informacionim sistemima - Cilj ove aktivnosti je pružanje tehničke pomoći direktoru Fonda za uspostavljanje i upravljanje Departmana za

upravljanje informacionim sistemima Fonda.

U tom pogledu, konsultant je, zajedno sa timom drugih IT konsultanata:

- Uključen u završavanje tenderske dokumentacije zajedno sa Jedinicom i timom Svetske banke;
- Održao je sastanke sa nadležnim odeljenjima Fonda kako bi se upoznao sa standardnim operativnim procedurama odeljenja, kao što su: arhiva, tretman van zemlje, ljudski resursi, finansije, isplate, radi pružanja rešenja za automatizaciju procesa;
- Pružio je podršku tako da je sva IT oprema instalirana, konfigurisana i potpuno operativna;
- Podržao je tim stručnjaka za sprovođenje sistema upravljanja dokumentima u okviru Fonda, kao što su čuvanje i arhiviranje dokumenata, koji je u fazi sprovođenja, i očekuje se da u potpunosti bude operativan od početka 2019. godine;
- Blisko je sarađivao sa odeljenjem MIS-a i timom stručnjaka za analizu, dizajn, razvoj i primenu aplikacije u svrhu procene troškova postupaka u zdravstvenom sistemu;
- Komunicirao je i sarađivao sa Agencijom za informaciono društvo u vezi sa IP adresama, konfiguracijom i pristupom domenu kompjutera i druge opreme Fonda; i
- U saradnji sa kompanijom koja je sprovela projekat, ali i sa IT konsultantskim timom, osigurao je integraciju veb-sajta Fonda sa veb-aplikacijom za registraciju pacijenata za lečenje u inostranstvu.

Specijalista za operativne sisteme zdravstvenih informacija - Ova aktivnost ima za cilj pružanje tehničke pomoći direktoru Fonda za podršku Sektoru za informacione sisteme, gde je specijalista bio odgovoran za održavanje, konfiguraciju i siguran rad računarskih sistema i servera, osiguravajući održiv rad, učinak, resurse i bezbednost, kako bi se zadovoljile potrebe korisnika i funkcionisanje aplikacija.

Tokom tromesečnog perioda, konsultant je, zajedno sa ostatkom ekipe:

- Doprineo završetku tenderske dokumentacije za informacioni sistem Fonda;
- Izvršio opremanje IT opremom za Fond, proces je započet ranije;
- Sproveo VOIP opremu, ali i drugu opremu za korisnike Fonda;
- Svakodnevno je nadgledao i održavao hardverske resurse;
- Je predložio i pripremio dizajn strukture organizacije datoteka i upravljanje dokumentima Fonda;
- Učestvovao je u procesu zapošljavanja IT službenika pri Fondu; i
- Instalirao je i konfigurisao računare, ali je takođe održavao i internu mrežu i eksterno umrežavanje s drugim institucijama.

Specijalista za informacione sisteme - Ova aktivnost je bila namenjena pružanju tehničke pomoći direktoru Fonda kao podrška Sektoru za informacione sisteme, gde je specijalista bio odgovoran za održavanje, konfiguraciju i siguran rad računarskih sistema i servera, osiguravajući stabilan rad, učinak, resurse i bezbednost, kako bi se zadovoljile potrebe korisnika za

funkcionisanjem aplikacija.

Tokom tromesečnog perioda, konsultant je, zajedno sa ostatkom ekipe:

- Doprineo završetku tenderske dokumentacije za informacijski sistem Fonda;
- Učestvovao u procesu finalizacije nabavke IT opreme za Fond;
- Vršio analizu, dizajn, razvoj i primenu aplikacije u svrhu procene troškova postupaka u zdravstvenom sistemu;
- Identifikovao razne greške na veb-sajtu, koje su adresirane kompaniji koja sprovodi projekat, pružajući i moguća rešenja; i
- Započeo je analiziranje radnih procesa za neke Departmane i Divizije u cilju pružanja rešenja i automatizacije procesa.

6.3. Razvoj kapaciteta za Fond kao kupca zdravstvenih usluga

Projekat zdravstva Kosova je doprineo izgradnji kapaciteta Fonda, kao kupca usluga zdravstvene nege. Tu je uključena tehnička podrška za Fond za pripremu budžeta i finansijske dokumentacije, razvoj funkcije nadzora zdravstvenog finansiranja, definisanje upravnih postupaka koji su vezani za kupovinu zdravstvenih roba i usluga. Osim toga, ova pod-komponenta će podržati i stvaranje adekvatnih uslova za rad (inventar i opremu za kancelariju, obuku, aranžman bratimljenja i studijskih poseta, tehničku podršku, itd.).

Tokom ovog perioda, Projekat zdravstva Kosova je ostvario podršku za pripremu sledećih dokumenata:

- Početni izveštaj nadzora 6: izveštaj procene – mentorstvo menadžmenta Fonda – status ključnih dostignuća i preporuke za glavne aktivnosti;
- Periodični izveštaj nadzora 7: mentorstvo menadžmenta Fonda – status ključnih dostignuća i preporuke za glavne aktivnosti;
- Periodični izveštaj nadzora 8: Mentorstvo menadžmenta Fonda – konsultant prema Referiranim zadacima podnosi finalni nacrt zdravstvenih usluga, njihov trošak prema rashodima budžeta iz 2018. godine;
- Periodični izveštaj nadzora 9: na zahtev direktora Fonda ovaj izveštaj predstavlja procenu ljudskih resursa Fonda, kao i daje preporuku za strategiju zapošljavanja, uključujući profile i trošak za puno funkcionisanje Fonda; i
- Konsultant, nakon saradnje sa tehničkom komisijom za definisanje osnovnog paketa zdravstvenih usluga, podnosi nacrt osnovnog paketa zdravstvenih usluga, sa gornjom granicom procenjenog troška, na osnovu rashode budžeta iz 2018. godine, a što može biti osnova za dalje uređenje cena i količine zdravstvenih usluga nakon punog funkcionisanja Fonda.

Obuka za zdravstveno osiguranje i kvalitet usluga – Ukupno 30 članova administrativnog osoblja Fonda je prošlo obuku za zdravstveno osiguranje i kvalitet usluga. Tokom ovog perioda, sa ciljem unapređenja izgradnje kapaciteta administrativnog osoblja Fonda, pripremljeno je i održano sedam kurseva obuke:

- Modul I – “Zdravstveno osiguranje i kvalitet nege”, održan od 25 - 30 marta 2018. Obuku je prošlo 26 službenika Fonda i drugih značajnih aktera;
- Modul II - “Zdravstveno finansiranje”, održan od 06 - 13 aprila, 2018. Obuku je prošlo 17 službenika Fonda i drugih značajnih aktera;
- Moduli III – “Analiza ekonomičnosti”, održan od 07 - 10 maja 2018. Obuku je prošlo 20 službenika Fonda i drugih značajnih aktera; i
- Moduli IV - “Primena “case-mix” u zdravstvenim sistemima”, održan u periodu od 28 maja - 1 juna 2018. Obuku je prošlo 24 službenika Fonda i drugih značajnih aktera.

Nakon izvršenja fiskalnih obaveza na Kosovu, konsultantska firma nastavlja rad za ispunjenje planiranog programa Modula:

- Modul V - “Upravljanje kvalitetom zdravstvene nege”, održan od 15-19 septembra 2018. Obuku je prošlo 29 službenika Fonda i drugih značajnih aktera;
- Modul VI - “Dizajn paketa beneficija i usluga”, održan od 28 maja - 1 juna 2018. Obuku je prošlo 28 službenika Fonda i drugih značajnih aktera; i
- Modul VII - “Metode naučnih istraživanja za zdravstvene politike”, održan od 5 – 9 novembra 2018. Obuku je prošlo 24 službenika Fonda i drugih značajnih aktera.

Na osnovu učinka kandidata tokom sedam modula, neki kandidati su dobili sertifikate za uspešno pohađanje modula, a ostali za učešće na modulima.

Stručnjak finansijskog upravljanja – Ovo je novi zahtev Fonda, gde se preko stručnjaka finansijskog upravljanja očekuje da se izvrši analiza trenutnog stanja u vezi finansijskog upravljanja u sektoru zdravstva, gde će se ponuditi saveti za potrebne reforme finansijskog upravljanja radi sprovođenja zakona zdravstvenog osiguranja, i gde će se pružiti podrška za stavljanje finansijskog upravljanja u funkciju pri Fondu. Tokom 2018. godine su pripremljena sledeća dokumenta:

- Izveštaj procene osoblja za finansijsko upravljanje na polju zdravstvenog osiguranja;
- Nacrt plana obuke za 2019. godinu.
- Očekuje se da se dostavi u januaru 2019. godine:
- Detaljna analiza situacije i akcioni plan za finansijsko upravljanje u sektoru zdravstva i u Fondu;
- Strategija zaposlenja za finansijsko osoblje, i
- Predlozi za razmatranje i pripremu potrebnih pod-zakonskih akata za Fond i efektivno finansijsko upravljanje.

Inventar i oprema – Projekat zdravstva Kosova je, na zahtev Fonda i prema planu nabavke, obezbedio inventar i opremu za nove kancelarije Fonda, kao što su:

- 20 kompjutera “Tower PC” sa monitorima;
- 10 laser HP štampača;
- 2 štampača “Canon”; i
- 30 fiksnih telefonskih aparata.

Ciljevi i aktivnosti planirane za 2019. godinu

Cilj 1	Aktivnosti
Obezbeđivanje efektivnog upravljanja, transparentnost i odgovornost u FZO.	- Priprema registra mogućih rizika, i efektivnog upravljanja njima; - Efikasno upravljanje budžetom u skladu sa budžetskim izdvajanjima za 2019. godinu; - Revizije i sprovođenje preporuka koje su dali unutrašnja i spoljna revizija; - Efikasno upravljanje i pravično i tačno izveštavanje o neplaćenim obavezama; - Efikasno upravljanje i pravično i tačno izveštavanje o ne-finansijskoj imovini; - Priprema godišnjih finansijskih izveštaja; i - Godišnji izveštaj za 2018. godinu
Cilj 2	Aktivnosti
Priprema petogodišnjeg (5) strateškog plana i godišnjeg plana rada za 2020. godinu	- Priprema petogodišnjeg (5) strateškog plana, uključujući viziju, misiju, vrednosti i strateške ciljeve, i - Priprema registra mogućih rizika, i efektivno upravljanje njima.
Cilj 3	Aktivnosti
Identifikovanje potreba za izmene/dopune zakonskih i pod-zakonskih akata, kao i unutrašnjih administrativnih postupaka	- Davanje doprinosa za izmene/dopune postojećeg zakonodavstva; - Usvajanje novih uredbi koje su potrebne za upotpunjavanje sekundarnog zakonodavstva Fonda zdravstvenog osiguranja (FZO); - Stvaranje unutrašnjih administrativnih postupaka, uključujući priručnike za službenike vezano za njihov rad; i - Pripreme za bilateralne sporazume sa drugim zemljama
Cilj 4	Aktivnosti
Razvoj i primena sistema	- Povezivanje sistema ISZ- informativni sistem Fonda; instalacija i konfiguracija hardver-opreme; - Upravljanje, ažuriranje, održavanje i migracija servera i druge opreme; i - Planiranje, razvoj i održavanje unutrašnjih sistema;
Cilj 5	Aktivnosti
Sprovođenje sistema zdravstvenih informacija (SZI)	- Ugovaranje SZI-a; primena E-recepta; - Primena SZI-a (moduli za povezivanje sa Agencijom civilnog registra (ACR), Centralnom bankom Kosova (CBK), Poreskom administracijom Kosova (PAK), i sa drugim važnim institucijama; - Primena SZI-a (modula za upravljanje finansijama, i knjigovodstvo); - Primena SZI-a (modul za izveštavanje); i - Obuka korisnika SZI-a

Cilj 6	Aktivnosti
Saradnja sa Univerzitetskom kliničkom bolničkom službom Kosova (UKBSK), (KPSH) i drugim ustanovama zdravstvene nege	• Završetak postupaka za ugovaranje, i definicija modela ugovora za zdravstvene usluge
Cilj 7	Aktivnosti
Predlog sheme finansiranja sektora zdravstva	• Analiza finansiranja sektora zdravstva • Završetak predloga plana sheme finansiranja sektora zdravstva
Cilj 8	Aktivnosti
Efikasno upravljanje medicinskim tretmanima van javnih zdravstvenih ustanova	• Analiza procesa medicinskih tretmana van javnih zdravstvenih institucija; i • Izjednačenje sa privatnim zdravstvenim ustanovama (unutar i van zemlje)
Cilj 9	Aktivnosti
Uspostavljanje saradnje sa drugim institucijama u zemlji, i sa međunarodnim partnerima	• Sklapanje sporazuma saradnje sa PAK-om, ACR-om, i CBK-om; • Saradnja sa komorama zdravstvenih stručnjaka; • Sklapanje sporazuma razumevanja sa istim institucijama zemalja u regionu radi razmene iskustava; • Partnerstvo sa jednim od Fondova zemalja članica EU-a; i • Saradnja sa donatorima (donacije za pružanje pomoći, bilo kroz finansijska sredstva, plaćanje za aktivnosti, ili organizovanje obuke).
Cilj 10	Aktivnosti
Podizanje kapaciteta ljudskih resursa, i stalno stručno obrazovanje	• Regionalne kancelarije; • Zaposlenje osoblja (48 radnih mesta) za popunjenje praznih pozicija, koje su potrebne za funkcionisanje institucije; i • Pružanje obuke za novo osoblje i stručno osoblje
Cilj 11	Aktivnosti
Ispunjenje preduslova za ugovaranje usluga, i početak prikupljanja premija u skladu sa zakonom br. 04/L-249 za zdravstveno osiguranje	• Priprema lista usluga osnovne zdravstvene nege, zajedno sa odgovarajućom finansijskom deklaracijom za datu fiskalnu godinu; • Priprema liste garantovanih usluga, u skladu sa članom 7 zakona za zdravstveno osiguranje; • Priprema negativnih lista sa cenama za svaku uslugu zdravstvene nege za datu fiskalnu godinu; • Određivanje zajedničkih uplata i drugih nivoa ko-finsiranja za oslobođene kategorije; i • Opremanje karticama osiguranja, ili drugim sredstvima identifikacije za osiguranike, uključujući najmanje 75% zaposlenih u javnom i privatnom sektoru, kao i 75% lica iz oslobođenih kategorija
Cilj 12	Aktivnosti
Priprema i završetak liste van-bolničkih lekova (sa cenama), koje će plaćati FZO	• Pokretanje postupka za stvaranje zakonske osnove za ugovaranje apoteka; • Završetak liste van-bolničkih lekova sa cenama, koje će plaćati FZO; • Sklapanje sporazuma razumevanja sa opštinama

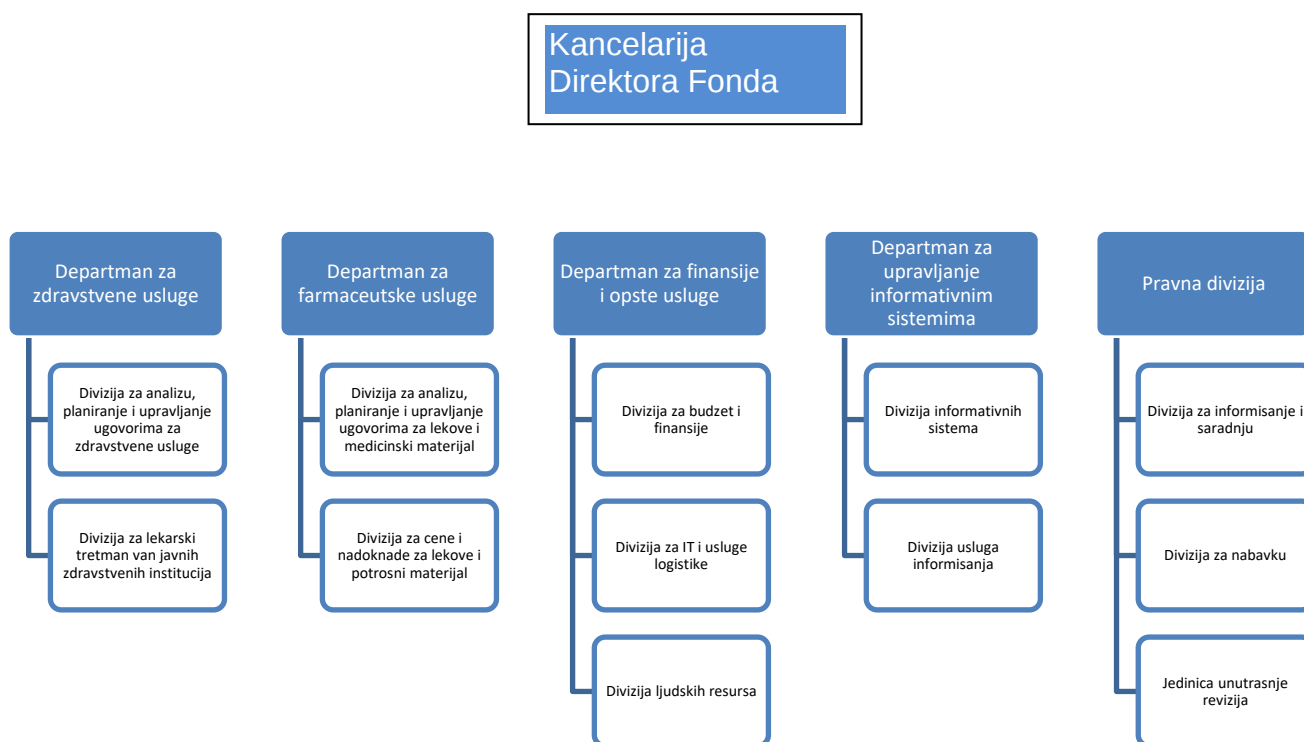
	za korišćenje E-recepta od strane GCPM-a; i • Sklapanje ugovora sa apotekama za lekove koje će plaćati FZO.
--	---

Cilj 13	Aktivnosti
Obaveštenje javnosti kroz informativne kampanje i povećanje poverenja od strane javnosti	• Analiza za potrebe informisanja, uključujući ciljne grupe, korišćenu metodologiju, itd.; • Priprema potrebnih materijala (brošura, seminara, spotova, obaveštenja na veb-sajtu, itd.); i • Organizovanje informativnih kampanji

Cilj 14	Aktivnosti
Osiguranje lokacije /početak gradnje objekta Fonda zdravstvenog osiguranja	• Određivanje parcele, priprema idejnog projekta i uzimanje građevinske dozvole • Postupak tendera, sklapanje ugovora, i • Početak izgradnje objekta

Organizaciona struktura

Organizaciona struktura Fonda zdravstvenog osiguranja je sačinjena od Kancelarije direktora Fonda, četiri (4) Departmana, kao i četiri (4) drugih divizija, koje direktno izveštavaju za direktora Fonda. U okviru Departmana za upravljanje sistema informacija postoje dve divizije, divizija sistema informacija, i divizija informacionih usluga.

Republika Kosovo

Fond zdravstvenog osiguranja

Priština, 2019